
Diari Oficial

---

del

Consell General

Núm. 19/2012 - 32 pàgines

Sessió ordinària del dia 22 de novembre del 2012

El dia 22 de novembre del 2012, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicycle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 65/2012, que és el següent:

1. Examen i votació de la Proposició de Llei de modificació de la Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996.

2. Examen i votació de la Proposició de Llei de modificació de la Llei de bases de l'ordenament tributari, de 19 de desembre de 1996.

3. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals.

4. Examen i votació de l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost relatiu a l'Informe 1/2012 del Tribunal de Comptes corresponent a les despeses electorals relatives a les eleccions comunals celebrades el dia 4 de desembre del 2011.

5. Examen i votació del Projecte de Llei del règim de franquícies duaneres.

6. Debat de totalitat del Projecte de Llei del pressupost per a l'exercici 2013, així com examen i votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Vicenç Mateu Zamora i Mònica Bonell Tuset, Síndic General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la

presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Olga Adellach Coma
M. I. Sr. Miquel Aleix Areny
M. I. Sr. Pere Altimir Pintat
M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch
M. I. Sr. Gerard Barcia Duedra
M. I. Sr. Josep Anton Bardina Pau
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sra. Roser Bastida Areny
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sra. Sílvia Eloïsa Bonet Perot
M. I. Sra. Sílvia Calvó Armengol
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sra. Sofia Garrallà Tomàs
M. I. Sra. Olga Gelabert Fàbrega
M. I. Sra. Rosa Gili Casals
M. I. Sra. Mariona González Reolit
M. I. Sra. Celine Mandicó Garcia
M. I. Sra. Meritxell Mateu Pi
M. I. Sr. Vicenç Mateu Zamora
M. I. Sr. Xavier Montané Atero
M. I. Sr. Pere Obiols Mogio
M. I. Sra. Patrícia Riberaigua Marme
M. I. Sr. David Rios Rius
M. I. Sra. Sílvia Riva González
M. I. Sr. Martí Salvans Abetlla
M. I. Sr. Aleix Varela González
M. I. Sra. Meritxell Verdú Marquilló

També hi és present el M. I. Sr. Antoni Martí Petit, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Cinca Mateos, Ministre de Finances i Funció Pública; Jordi Alcobé Font, Ministre d'Economia i Territori; Xavier Espot Zamora, Ministre de Justícia i Interior; Cristina Rodríguez Galan, Ministra de Salut i Benestar; Francesc Camp Torres, Ministre de Turisme i Medi Ambient, i Albert Esteve García, Ministre de Cultura.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(El M. I. Sr. Carles Enseñat Reig, secretari de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.00h)

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Bé, respecte als dos primers punts de l'ordre del dia, vist que la seva tramitació en comissió s'ha dut a terme de forma conjunta nomenant un únic ponent per les dues proposicions de llei, els proposaria, si no hi ha objeccions al respecte, de procedir al seu debat conjunt i posteriorment a la seva votació.

Si no hi ha objeccions, entenc que podem procedir d'aquesta manera...

Procedim, doncs, al debat conjunt de la,

Proposició de llei de modificació de la Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996, i de la Proposició de llei de modificació de la Llei de bases de l'ordenament tributari, de 19 de desembre de 1996.

Els informes de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost han estat publicats en el Butlletí núm. 60/2012, del 12 d'octubre.

Intervé per exposar els informes de la Comissió, el Sr. Martí Salvans Abetlla, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Martí Salvans:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 11 de setembre, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, em va nomenar ponent de les dos proposicions de llei de modificació de la Llei general de les finances públiques, i de la Llei de bases de l'ordenament tributari, totes dos de 19 de desembre de 1996 i com a tal, exposo avui davant del Consell General els informes de la Comissió.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost en el decurs de les reunions celebrades els dies 25 de setembre i 9 d'octubre del 2012 ha analitzat les dos Proposicions de llei i les esmenes que els han estat presentades.

A la Proposició de llei de modificació de la llei de bases de l'ordenament tributari, s'hi han presentat un total de dos esmenes, una per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i l'altra pel Grup Parlamentari Demòcrata.

A la Proposició de llei de modificació de la Llei general de les finances públiques, s'hi han presentat igualment un total de 2 esmenes, 1 per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i l'altra pel Grup Parlamentari Demòcrata.

Per cada una de les dos proposicions de llei, les dues esmenes han estat retirades per ser transaccionades i aprovades per unanimitat.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprenen els dos l'informes de la Comissió aprovats per unanimitat, el text dels quals se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el moment, doncs, de les intervencions per part dels grups parlamentaris.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breument, el nostre grup parlamentari dóna suport als dos textos tal com han sortit de la Comissió i ha quedat reflectit en l'informe del ponent.

La intervenció d'avui només és per recordar la nostra intervenció del 31 de maig en el moment de la presa en consideració. I per recordar que si la Batllia no millora en la tramitació de les causes i hi posa tot el que calgui, haurem votat dos textos de llei, però continuarem amb els mateixos problemes.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Parlamentari Demòcrata, té la paraula el Sr. Montané.

El Sr. Xavier Montané:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Doncs, en aquest punt de l'ordre del dia se sotmet a examen i a votació la Proposició de Llei de modificació de la Llei general de les finances públiques, de 19 de desembre de 1996, i la Proposició de Llei de modificació de la Llei de bases de l'ordenament tributari, també, de 19 de desembre de 1996.

Aquestes dues proposicions de Llei han estat presentades pels set comuns del Principat, i llur finalitat és evitar els greuges que pugui ocasionar la manca d'execució a les demandes judicials de l'Administració.

Com és sabut, el marc normatiu obliga els comuns a presentar les seves reclamacions de deute davant de l'Administració de justícia. Malauradament, la justícia andorrana té dificultats a tramitar amb l'agilitat desitjada els expedients que té en curs. En alguns casos es pateix una dilació excessiva, tal com vam reconèixer els dos grups parlamentaris el passat 31 de maig en la presa en consideració i el propi Govern. Així també, ho han dictat els tribunals d'Andorra i tenim algun precedent en aquest sentit.

Amb tot, les proposicions de Llei volen evitar l'impagament dels deutes que provocaria un exhauriment del termini de prescripció quan l'expedient encara està pendent de resolució judicial. Concretament es proposa que en cas d'interrupció de la prescripció, deixi de computar-se el temps transcorregut entre el fet generador i la interrupció, i a més, també es proposa que es torni a fixar un nou termini de prescripció de tres anys.

El Grup Demòcrata comparteix el fons de les proposicions de Llei, tot i ser conscients que el problema no queda resolt de forma definitiva amb els canvis legislatius presentats pels comuns. Efectivament, i tal com ha apuntat el Sr. Bartumeu, l'Administració de Justícia ha de tenir recursos suficients perquè el seu funcionament sigui més àgil, i també voldria recordar que va ser el Grup Demòcrata el que va presentar davant d'aquesta Cambra una proposta de resolució on s'encomana el Govern que faci totes les previsions pressupostàries necessàries per dotar la justícia de més recursos.

D'altra banda, també, ens consta que el Govern està treballant amb el Consell Superior de la Justícia per definir i executar un pla que millora i soluciona, entre altres, aquestes anomalies.

Els felicitem i recolzem que aquesta iniciativa tiri endavant.

Deixant de banda aquest incís, i com ja he dit abans, el Grup Demòcrata comparteix el fons de les

proposicions de Llei, però no acabem de coincidir plenament amb la fórmula proposada pels comuns. Amb termes semblants, també, vàrem expressar-nos durant la presa en consideració d'aquestes propostes legislatives. Efectivament, tal com preveuen les proposicions de Llei, la reclamació d'un deute per part de l'Administració pot allargar-se *de facto*, prop de sis anys des del fet generador. El Grup Demòcrata troba excessiu aquest termini de sis anys.

És per aquest motiu que vàrem presentar una esmena a cadascuna de les proposicions de Llei. Les esmenes que vàrem proposar permetien que s'afegís un any al termini de prescripció legal, sempre i quan s'hagué presentat una demanda d'execució a la justícia. Per tant, la reclamació del deute podia arribar, a molt estirar, a quatre anys i no a sis anys, com proposaven els comuns.

Considerem que la pròrroga d'un any ha de ser suficient sobretot si tenim en compte que està en curs un pla de millora de la justícia, i confiem que doni els seus fruits.

En Comissió Legislativa vàrem comprovar que la visió del Grup Socialdemòcrata era semblant a la nostra, i és per aquest motiu que no vàrem tenir cap dificultat en acceptar una transacció assolint l'esmena conjunta.

Així, doncs, aquesta esmena conjunta determina que quan l'Administració exigeixi el deutor el deute generat, i si ho fa de manera fefaent i en un termini màxim de sis mesos des del fet generador, quedi interromput el termini de prescripció. A més, deixaran de computar-se el dies transcorreguts entre el fet generador i la interrupció de la prescripció. D'altra banda, si l'Administració es veu obligada més tard a presentar una demanda d'execució del deute davant de la justícia, s'afegirà al termini de prescripció una pròrroga addicional de sis mesos. Per tant, i després del treball en Comissió Legislativa, s'aconsegueix respectar el termini de prescripció de tres anys, però també es permet allargar el termini de reclamació del deute un any més.

Òbviament, el Grup Demòcrata, i després doncs, d'arribar a transaccionar les esmenes i tenir una posició conjunta, es mostra favorable a les dues proposicions de Llei tal com arriben en aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Govern, té la paraula el ministre Xavier Espot.

El Sr. Xavier Espot:

Gràcies Sr. síndic.

L'article 7, apartat 1 de la Llei general de finances públiques, de 19 de desembre de 1996, i l'article 40, apartat 1 de la Llei de bases de l'ordenament tributari, de mateixa data, preveuen de forma gairebé concordant que el dret de l'Administració de liquidar els deutes tributaris, l'acció per exigir-ne el pagament i per imposar sancions tributàries i el dret de devolució dels ingressos indeguts prescriuen al cap de tres anys. D'altra banda, l'article 56, apartat 1 de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals, modificada posteriorment en dues ocasions, i la modificació de la qual serà objecte de discussió parlamentària amb posterioritat, reprèn de forma aproximada el que s'ha dit anteriorment, si bé circumscrit a l'Administració comunal.

La prescripció extintiva és un supòsit d'extinció dels drets com a conseqüència de la inactivitat del titular durant un període de temps, d'acord amb els condicionaments que estableix la Llei, que troba el seu origen en l'*exceptio longi temporis* del dret romà, i alhora es fonamenta, entre altres raons, en la conveniència de donar seguretat a les relacions jurídiques. Tenint en compte que la prescripció extintiva opera quan ha transcorregut de forma ininterrompuda el termini que preveu la Llei, en davalla que es pot evitar la pèrdua de la pretensió si abans que s'hagi consumat la prescripció es produeixen determinats actes jurídics que, segons l'ordenament, pressuposen una voluntat de mantenir viva la pretensió.

La Llei general de finances públiques i de la Llei de bases de l'ordenament tributari, en els articles 7 apartat 2, i 41 apartat 2 respectivament, com també la Llei de les finances comunals d'altra banda, disposen que en cas d'interrupció de la prescripció, el deutor o el beneficiari no perd el temps transcorregut abans de la interrupció. Tanmateix, aquesta particularitat s'ha pretès modificar en mèrits de dos proposicions de llei presentades pels cònsols majors i menors dels set comuns, en el sentit que els tres anys computin de nou un cop esdevingut un fet interruptor i que, per tant, ja no sigui possible addicionar l'eventual termini transcorregut amb anterioritat a aquest fet i des del moment en què el termini de prescripció va començar a córrer.

Si bé és cert que aquest nou efecte de la interrupció de la prescripció no constitueix una novetat en el nostre ordenament jurídic, no és menys cert que la modificació proposada no té un autèntic fonament jurídic-material. En efecte, mitjançant aquesta reforma es vol pal·liar els perjudicis patrimonials que per a les Administracions suposen els retards en

l'execució judicial dels actes administratius. Tenint en compte a l'ensembl que a data d'avui aquesta judicialització és ineludible, tal com preceptua l'article 97 de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, de 15 de novembre de 1989, en no existir prerrogatives d'autotutela executiva per part de les Administracions.

El Govern, tot i haver compartit inicialment el contingut de les proposicions de llei presentades pels comuns, segons va exposar en el seu dia, constata que per via d'esmena aprovada per unanimitat per part d'ambdós grups parlamentaris, i de forma encertada, s'ha precisat i unificat el contingut dels articles 7, apartat 2 i 41 de la Llei general de les finances públiques i de la Llei de bases de l'ordenament tributari, i alhora s'han temperat les conseqüències jurídiques dels textos inicialment proposats, sense desdibuixar els motius i la finalitat cercats.

En efecte, pel que fa a la Llei general de les finances públiques, tot i que es reitera que la prescripció es veurà interrompuda si el deutor reconeix fefaentment el deute davant l'Administració, o si aquesta darrera li exigeix el pagament del deute, també de forma fefaent, es precisa tanmateix que s'ha de fer en el termini màxim de sis mesos des del fet generador, i al mateix temps s'introdueix com a actuació interruptora escaient que l'Administració presenti una demanda d'execució judicial. En el primer supòsit, la modificació consensuada preveu que a partir de la interrupció s'iniciï el còmput d'un nou termini de tres anys, al qual no es pot addicionar l'eventual termini transcorregut abans, seguint l'esperit de la modificació proposada pels comuns, mentre que en el segon cas, es contempla que si té lloc la interrupció, s'afegeixi un nou termini de sis mesos al termini transcorregut fins llavors.

D'altra banda i pel que fa a la Llei de bases de l'ordenament tributari, els motius d'interrupció, sense canvis significatius en el seu contingut, més enllà de veure's unificats en la seva redacció respecte dels que preveu la Llei general de les finances públiques, esdevenen tanmateix d'aplicació a tots els supòsits que contempla l'article 40, apartat 1. Igualment, es recullen els terminis màxims de sis mesos o de tres anys als quals he fet referència amb anterioritat.

En definitiva, això suposa a la pràctica i segons el cas ampliar les possibilitats d'interrupció de la prescripció, o allargar el termini de tres anys que a tal efecte existeix a data d'avui, per tal d'evitar, ni que sigui en part, que es consumi tot sovint la prescripció dels actes administratius davant la situació de càrrega excessiva de feina que pateix el Departament d'execucions administratives de la

Batllia d'Andorra, si bé introduint-hi determinades cauteles que fan que aquesta prolongació no esdevingui excessiva o que la interrupció no operi de forma automàtica, en perjudici de l'administrat i del principi de seguretat jurídica.

Per tant, el Govern no pot fer altra cosa que mantenir i reafirmar el seu acord respecte de les dos proposicions de llei que se sotmeten a l'aprovació d'aquesta Cambra, tot i que tal com va avançar en formular el corresponent criteri, ha d'insistir en què es tracta d'un remei temporal, mentre no s'implementin les reformes normatives escaients. Reformes aquestes darreres, que han de permetre agilitzar la tramitació judicial en fase executiva o, desjudicialitzar aquesta fase, en tot o en part, tasca en la qual el Ministeri de Justícia i Interior, en col·laboració amb el Consell Superior de la Justícia, està treballant de forma decidida. La qual cosa de ben segur haurà de comportar que es torni a modificar la Llei de bases de l'ordenament tributari, entre altres normes jurídiques, modificació que d'altra banda s'haurà de fer coincidir amb aquella altra que imposarà la creació del nou marc fiscal del qual s'ha de dotar el nostre país en breu.

Gràcies senyor síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Hi ha alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions i vist el sentit de les mateixes, proposo l'aprovació de les dues proposicions de llei per assentiment.

Declaro aprovades les dos proposicions de llei.

Passem doncs ara, al tercer punt de l'ordre del dia.

3. Examen i votació del Projecte de llei de modificació de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí núm. 60/2012, del 12 d'octubre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Sr. Xavier Montané Atero, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Xavier Montané:

Gràcies Sr. síndic.

El passat dia 11 de setembre la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost em va nomenar ponent del Projecte de llei de modificació de la Llei 10/2003, del 27 de juny, de les finances comunals, i com a tal

exposo avui davant del Consell General, l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa de Finances i Pressupost, en el decurs de les reunions celebrades els dies 25 de setembre i 9 d'octubre del 2012, ha analitzat el Projecte de llei i l'esmena que li ha estat presentada per part del Grup Parlamentari Demòcrata. Pel que fa a l'esmena, aquesta ha estat retirada per a ser transaccionada i aprovada per unanimitat.

Del resultat de la votació de l'esmena se'n desprèn l'informe de la Comissió aprovat per unanimitat el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels grups parlamentaris?

Per part del Grup Socialdemòcrata... no hi ha intervenció.

Per part del Grup Demòcrata...

Sr. Xavier Montané teniu la paraula.

El Sr. Xavier Montané:

Gràcies Sr. síndic.

Molt breu, i també per expressar la intenció de vot, i també doncs, per comentar primerament que vam presentar una esmena a aquest Projecte de llei, més concretament per modificar l'article 5 del Projecte de llei per coherència amb el que s'ha tractat en el punt anterior, amb la modificació que acabem d'aprovar de les lleis de finances públiques i també doncs, de la Llei d'ordenament tributari.

El fet està en què per coherència hem presentat aquesta esmena, una esmena que també per coherència i tal com va transcórrer la comissió en el fet de transaccionar les proposicions de llei, també vam arribar a transaccionar i arribar a una esmena conjunta.

Per la resta de l'articulat no hem presentat cap esmena i tan sols, doncs, comentar que la intenció del vot del Grup Demòcrata és favorable al Projecte de llei.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna intervenció per part del Govern...

Té la paraula el Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Es presenta a debat el Projecte de Llei de modificació de la Llei 10/2003 de les finances comunals, un projecte que d'entrada vull deixar palès va estar presentat un cop va estar consensuat i treballat amb els cònsols de les set parròquies.

Un projecte que introdueix petites modificacions a la llei original amb tres objectius diferenciats.

El primer, modificar la fórmula de càlcul del límit màxim d'endeutament total o de les operacions d'endeutament a curt termini dels comuns. Durant aquests anys s'ha vist que tenir en compte únicament un any, el darrer, a l'hora de determinar la quantitat màxima d'endeutament suposa exposar-se molt a la volatilitat dels ingressos anyals, especialment els vinculats als cicles econòmics. Aquests darrers anys s'ha fet especialment palesa aquesta realitat i en aquest sentit, havien posat de relleu la seva preocupació tots els cònsols d'Andorra. Per aquest motiu, aquest Projecte de Llei introdueix que el període que es prengui en compte pel càlcul de la quantitat màxima d'endeutament no sigui d'un sol any sinó un termini més llarg; en concret es proposa un termini de tres anys que ha de permetre acomodar el límit màxim, no segons el que passi en un exercici sinó dins d'un termini més ampli. Així s'aconsegueix limitar els efectes d'una excessiva volatilitat en els ingressos comunals i, alhora es manté el límit d'endeutament que preveu la Llei del 2003. Un límit, cal dir-ho, que bé inicialment va ser controvertit i que el temps ha demostrat que va ser una bona iniciativa.

El segon objectiu era introduir tres modificacions que permetin als comuns prendre mesures per alleugerir la càrrega tributària als ciutadans i a l'activitat empresarial. Mesures, doncs, en favor de la reactivació econòmica i a l'incentiu de noves activitats.

Així es modifica l'impost sobre la propietat edificada, donat que aquest impost per calcular la base de tributació no diferencia en la superfície destinada exclusivament a l'habitatge, i la superfície destinada a terrasses, aparcaments i trasters. La modificació proposada permet computar fins a un màxim del 40% de la superfície d'aquests espais.

En la mateixa línia s'han introduït dues modificacions a l'impost sobre activitats comercials, empresarials i professionals. Per una banda, el projecte modifica la forma de calcular el còmput de la superfície accessòria a la superfície d'explotació i fixa un percentatge màxim enlloc d'un percentatge fix. En aquest sentit la Llei delega al Comú el percentatge d'unificació aplicable dins dels termes

que estableix la pròpia Llei. Això suposa no perjudicar certs tipus d'activitats que contenen amb espais oberts dels quals no n'obtenen la mateixa rendibilitat i en moltes ocasions no els poden explotar durant tot l'any.

D'altra banda, i sempre amb l'esmentada voluntat d'incentivar l'obertura de nous negocis, es preveu una reducció de fins al 100% de la quota tributària comunal per al primer any i una reducció de fins al 50% de la quota tributària comunal per al segon any, en el cas d'empresaris que iniciïn una nova activitat comercial empresarial o professionals.

Pel que fa al tercer objectiu ja no entraré en el fons, acaba d'estar abastament explicat en el transcurs de l'aprovació de les dues proposicions de Llei que van estar presentades pels cònsols d'Andorra i, òbviament només pretenia adaptar la Llei de les finances comunals a les proposicions de Llei presentades pels cònsols majors i menors dels set comuns i, per tant, no provocar un conflicte entre la Llei de bases de l'ordenament tributari, la Llei general de les finances públiques i la Llei de les finances comunals. Acomplert doncs aquest tercer objectiu, ja queda aquesta qüestió resolta.

Per tant, felicitar-nos de què aquest Projecte de Llei tiri endavant i que les mesures especialment, pel que fa a les mesures que permetrà impulsar els comuns de reactivació i suport a les noves activitats puguin ser ràpidament aplicades i ràpidament seguint una nova mesura d'ajuda al sector productiu d'Andorra

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció?

Bé, si no hi ha intervencions i si no hi hagués tampoc cap objecció proposaria l'aprovació del Projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el Projecte de llei.

Passem doncs, ara al quart punt de l'ordre del dia.

4- Examen i votació de l'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost relatiu a l'Informe 1/2012 del Tribunal de Comptes corresponent a les despeses electorals relatives a les eleccions comunals celebrades el 4 de desembre del 2011.

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el Butlletí núm. 62/2012, del 29 d'octubre.

Intervé per exposar l'informe de la comissió el Sr. Daniel Armengol Bosch nomenat ponent per part de la comissió.

El Sr. Daniel Armengol:

Bé, moltes gràcies Sr. síndic.

El dia 11 de setembre del 2012, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost em va nomenar ponent a la vista de l'informe emès pel Tribunal de Comptes corresponent a les despeses electorals relatives a les eleccions comunals celebrades el 4 de desembre del 2011.

A les resultes de la reunió mantinguda en comissió, el dia 23 d'octubre per analitzar la documentació presentada pel Tribunal de Comptes va ser elaborat un informe que s'ha publicat en el Butlletí del Consell General núm. 62/2012, i que a dia d'avui tinc l'honor de presentar en nom de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost davant d'aquesta Il·lustre Cambra.

Analitzant l'informe tramès pel Tribunal de Comptes constatem que:

Primer, les candidatures han presentat la comptabilitat corresponent i respecten els principis generals de comptabilitat malgrat que la candidatura del Moviment Massanenc encara no ha facilitat al Tribunal de Comptes una comptabilitat detallada i documentada dels seus respectius ingressos i despeses a la data d'emissió d'aquest informe. Tal i com s'especifica en l'article 11.3 de la Llei qualificada de finançament electoral.

Segon, la majoria de les candidatures han obert comptes bancaris específics a nom de les mateixes a excepció de les candidatures vinculades al Partit Socialdemòcrata que han obert i utilitzat un compte bancari compartit per totes elles, a efectuar els ingressos i els pagaments electorals i en efectuar les operacions declarades a través dels mateixos amb una excepció que es detalla en l'apartat corresponent de l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes.

Tercera, amb les excepcions que es recullen en el cos de l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes les aportacions de fons de particulars que figuren en els comptes electorals de les candidatures s'ajusten a les previsions de la Llei qualificada del finançament electoral. Pel que fa a les aportacions de fons fetes per partits polítics no s'ha fet constar la procedència dels mateixos, així mateix totes les entitats financeres que han concedit crèdits a les candidatures han informat al Tribunal de Comptes.

Quarta, amb les excepcions que recullen en el cost de l'informe elaborat pel Tribunal de Comptes, la majoria d'empreses que han facturat a les

candidatures per imports superiors a 6.010 euros han informat al Tribunal de Comptes.

Cinquena, considerant que el Tribunal de Comptes ha constatat una gran disparitat en la forma de presentar les comptabilitats per part de les diferents candidatures, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost a fi d'unificar els criteris en vistes a aconseguir una presentació el màxim d'homogènia i a una manca de regulació més específica aplicable al cas, recomana l'autorització com a norma de referència del Pla general de comptabilitat així com la presentació de les comptabilitats d'acord amb el model que s'adjunta com a annex al present informe.

En conseqüència, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost proposa al M. I. Consell General, que té les seves remarques formulades, aprovi el present informe i el trameti al Govern a fi que aquest ordeni el pagament de les subvencions electorals en la quantitat que correspongui a la vista dels vots i dels consellers elegits obtinguts per les respectives candidatures, dins dels límits que queden determinats pels imports de les despeses considerables com a vàlides en el quadre que figura en l'informe presentat.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Entrem en el temps de les intervencions per part dels grups parlamentaris.

Per part del Grup Socialdemòcrata... no hi ha intervenció.

Per part del Grup Demòcrata, hi ha alguna intervenció? No hi ha intervencions tampoc.

Alguna intervenció per part del Govern...

Si no hi ha cap intervenció i si no hi ha objeccions tampoc, proposaria l'aprovació per assentiment dels comptes electorals relatius a les eleccions comunals celebrades el 4 de desembre del 2011.

Declaro aprovats els comptes electorals.

Passem al cinquè punt de l'ordre del dia.

5. Examen i votació del Projecte de llei del règim de franquícies duaneres.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí núm. 61/2012, del 16 d'octubre i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern?

Sr. Cinc teniu la paraula.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Presentem avui a consideració d'aquesta Cambra el Projecte de Llei de règim de franquícies duaneres, un projecte de Llei que dóna resposta a l'obligació ja adquirida per Andorra al signar l'Acord d'unió duanera l'any 1990, d'aplicar el mateix règim de franquícies de la Unió Europea respecte les mercaderies que provenen de països tercers.

Compromís que va ser reafirmat en la decisió 1/2003 pel Comitè Mixt CE-Andorra, on s'exigeix que Andorra pel bon funcionament de la Unió Duanera adapti les seves disposicions nacionals a la normativa comunitària relativa a les franquícies duaneres, per eliminar les divergències existents, amb l'objectiu de tenir un règim únic i que tothom es pugui beneficiar dels mateixos avantatges en tot el territori de la Unió Duanera.

Val a dir, en tot cas, que si bé fins ara no hi ha hagut cap norma de transposició en l'ordenament jurídic nacional en la matèria que ens ocupa, a la pràctica, la Duana ha tingut en compte en la seva operativa la normativa duanera comunitària per l'aplicació dels drets de Duana. Tot i així, les disposicions duaneres aplicades a les mercaderies importades a Andorra no tenen en compte les circumstàncies particulars que presenten certes operacions desproveïdes generalment de caràcter comercial i convé preveure -tal com fan la majoria de les legislacions duaneres- que aquestes importacions es puguin beneficiar d'un règim de franquícies que exonerin les mercaderies objecte d'importació de l'aplicació dels drets i de les taxes duaneres.

L'absència de la normativa de transposició de les disposicions duaneres comunitàries pot generar inseguretats jurídiques davant dels administrats. Convé doncs solucionar aquesta mancança en la regulació de les franquícies aprovant una Llei que compleixi amb els compromisos adquirits, i sobretot que garanteixi la transparència i la seguretat jurídica necessària per als operadors.

Alhora, aquest Projecte clarifica la remissió a la normativa duanera continguda en la Llei 11/2012 de l'Impost General Indirecte aprovada el passat mes de juny, concretament en els articles que fan referència a les exempcions.

Recordar que el Projecte de Llei s'estructura en 4 capítols, 114 articles, 2 disposicions finals i 4 annexos.

Dir finalment, que l'entrada en vigor de la Llei no tindrà cap impacte econòmic donat que tal i com ja he comentat tot i no haver dut a terme transposició ja s'estava aplicant la normativa comunitària.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part dels grups parlamentaris...

Per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Només per dir que de la mateixa manera que no hem formulat cap esmena al text hi donarem suport perquè entenem que calia assumir aquest requeriment de la Unió Europea, i procedir a adequar els actes que com ha dit el ministre ja s'estaven fent amb els texts.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Demòcrata hi ha alguna intervenció?

Sr. Martí Salvans teniu la paraula...

És potestatiu intervenir des de la tribuna o des de l'escó, com vulgueu.

El Sr. Martí Salvans:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Tal com s'ha dit en la intervenció anterior, amb aquest Projecte de Llei del règim de franquícies duaneres es dóna resposta a les obligacions adquirides pel Principat d'Andorra l'any 1990, en el moment de signar l'Acord d'unió duanera i la decisió posterior de l'any 2003 del Comitè Mixt Comunitat Europea-Andorra.

El Consell de la Unió Europea va fer l'any 1983 el primer reglament relatiu a l'establiment d'un règim comunitari de franquícies duaneres, el reglament, concretament, el reglament número 918/83. Aquest va ésser modificat en diverses ocasions, i no és fins fa tres anys, concretament el novembre del 2009, en el que el mateix Consell Europeu va adoptar el vigent reglament 1186/2009, que constitueix una recopilació de les modificacions successives del reglament original.

El Projecte de Llei que avui es sotmet a la consideració del Consell, més que una transposició d'aquesta norma europea, és també una traducció quasi íntegra d'aquest reglament, 1186/2009, almenys en el que respecta el seu articulat. I dic que

és una traducció quasi íntegra perquè el Projecte de llei que avui es debat conté absolutament totes les casuístiques diferents de béns d'importació, a l'excepció d'aquelles poques que per la seva peculiaritat o naturalesa no tenen incidència en el nostre país.

Tal com ja s'ha dit, amb l'aprovació d'aquesta Llei, es complirà amb els compromisos adquirits, i es garantirà la transparència i la seguretat jurídiques necessàries en les operacions d'importació i exportació de mercaderies. És per aquests motius que el nostre grup parlamentari votarà a favor del Projecte de llei del règim de franquícies duaneres.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Cap altra intervenció?

Bé, si no hi ha cap altra intervenció i si no hi haguessin objeccions tampoc, proposo l'aprovació del Projecte de llei per assentiment.

Declaro aprovat el Projecte de llei.

Passem al sisè punt de l'ordre del dia.

6- Debat de totalitat del Projecte de llei del pressupost per a l'exercici 2013, així com examen i votació de l'esmena a la totalitat presentada pel M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i del Projecte de pressupost del Tribunal Constitucional i del Projecte de pressupost del Consell General pel mateix exercici.

El Projecte de llei fou publicat en el Butlletí núm. 61/2012, del 16 d'octubre.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata ha formulat una esmena a la totalitat que ha estat publicada en el Butlletí núm. 65/2012, del 19 de novembre.

Per defensar l'esmena formulada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, intervé el Sr. Jaume Bartumeu Cassany.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

La política pressupostària, la formulació del Pressupost, sabem tots que constitueix la principal eina de política econòmica dels governs.

Mitjançant el pressupost normalment s'intenta influir en l'activitat econòmica, s'intenta enfortir les transferències de capital o concretar aquells objectius de distribució del Govern que el presenta el Pressupost.

Idealment, aquesta incidència en l'economia tracta d'actuar de forma anticíclica, compensant l'activitat privada, atenuant els excessos de demanda, quan l'economia creix exageradament, o estimulant-la quan s'esdevé el contrari i augmenta el risc de recessió i desocupació.

El pressupost 2013 que ha arribat al Consell General, no podrà complir cap d'aquestes funcions. L'escenari econòmic que dibuixa el Govern per a l'economia andorrana durant l'any vinent contradiu les línies mestres que marquen l'evolució de l'economia. L'austeritat està agreujant la recessió en tots els països que l'estan aplicant.

El dia 15 de desembre de l'any passat, en la nostra intervenció davant el Consell en defensa de l'esmena a la totalitat al Projecte de llei del Pressupost General per al 2012, apuntàvem la situació d'Andorra aquest any 2012: explosió de l'endeutament, explosió de la desocupació i explosió de les desigualtats.

Dissortadament no ens vam pas equivocar... i dic dissortadament.

Tenim un país endeutat i amb negres perspectives de creixement.

Quatre xifres ens permeten confirmar el que acabo de dir:

Primera, 3,9% menys d'assalariats, en mitjana, el primer semestre 2012, una disminució de 1.485 persones;

Segona, 10% menys de dies d'esquí venuts en la temporada 2011/2012;

Tercera, 51% més de demandants en recerca de feina al servei d'ocupació i

Quarta, 5,3% de disminució de les importacions, en valor, el primer semestre del 2012.

La política econòmica equivocada del Govern, imposant aquest 2012 restriccions pressupostàries i retallades de despesa pública i salaris, està provocant també, al nivell intern, una fortíssima contracció de la demanda que impedirà la recuperació del consum i la creació de llocs de treball durant anys.

Les variacions negatives de la demanada interna seran probablement molt fortes, entre altres raons per les contraccions en quasi totes les categories de despesa pública que influeixen en la generació de rendes. I la desocupació augmenta -ho he dit fa un

moment- assolint dissortadament percentatges europeus.

No ens cal insistir en la influència que un desequilibri d'aquesta magnitud exerceix sobre la confiança i les decisions de despesa de les famílies i les empreses, i sobre algunes partides de la despesa pública.

En aquest context, senyors del Govern, té tota la seva significació el repetit advertiment adreçat al conjunt internacional, no pas específicament a Andorra, advertiment del fons monetari internacional quan diu que la pretensió de sanejar les finances públiques és una marató i no pas una cursa de velocitat.

Sense creixement econòmic no poden sanejar-se les finances públiques.

La gran sacsejada en la que estem immersos ens obliga a plantejar no solament temes de dèficit públic i liquidesa de la caixa de l'Estat, sinó temes de fons: Com encarem el futur? Des de quins valors ho fem? Quin model de desenvolupament volem per Andorra?

Som en un moment crític, que també és un moment que reclama visió estratègica.

No podem encarar la crisi amb una lògica de decrement.

Si molts diuen que abans es gastava sense pensar en el que es feia no podem, ara, simplement sense discutir si el que s'estava fent ho declarem absolutament equivocac i que el que volem fer no ho acabem d'explicar.

Andorra està pitjor que l'any 2011: està més aturada, més retallada i més endeutada que quan DA va assumir el Govern el maig del 2011.

Càritas Internacional deia el passat mes de setembre que Espanya s'havia convertit en "una societat més desigual, més pobre i més injusta." Andorra també. Antoni Martí havia anunciat com a gran objectiu per aquesta legislatura la reactivació econòmica, dissortadament no hi és.

Avui Andorra té més pobresa, més atur i més desigualtats. Ens estem allunyant del model social dels països més avançats d'Europa amb una política de retallades que afecten els sectors més desfavorits.

I al Govern no hi ha cap pressa per posar en marxa una política fiscal de justícia.

Som conscients que cal fer un gran esforç per reduir el dèficit, que cal impulsar reformes i que no podem defugir sacrificis, en som conscients, però tot això es pot fer i s'ha de fer preservant l'estat del benestar i assegurant que els esforços es reparteixin de manera equitativa.

Hi ha diverses fórmules possibles i les que s'emprin han de ser proporcionades, raonables i equitatives, a més de respectuoses amb els drets constitucionals dels ciutadans.

Com podem reduir l'endeutament? Pensem que hi ha quatre mitjans, i només quatre, de reconduir la situació.

El primer, el creixement que fa gran el pastís econòmic i, en conseqüència, els ingressos tributaris.

El segon és la inflació que rossega el valor dels diners a retornar.

El tercer seria el camí de l'austeritat i les retallades que, ho veiem - ja ho he dit fa un moment- ho veiem arreu d'Europa, ofega les possibilitats de creixement econòmic.

Finalment hi ha la solució radical: la suspensió de pagaments.

Un estudi d'aquest mes d'octubre del Fons Monetari Internacional (FMI) sobre les perspectives de l'economia mundial i un treball, gairebé paral·lel, dut a terme per dos economistes de la *Banque de France*, els Srs. Gilles Dufrénot i Karim Triki arriben pràcticament a la mateixa conclusió: el rigor, l'austeritat pressupostària, no permet reduir el deute públic quan no hi ha ni inflació ni creixement.

El Govern ens diu que són prioritats a curt termini la despesa social i el foment de l'activitat econòmica, en un context de contenció pressupostària condicionat per la crisi. També afirma que el pressupost comença a recollir canvis de caràcter estructural amb la finalitat de relançar l'economia andorrana. En concret ens indica la consolidació del nou marc fiscal i l'obertura econòmica que permetin atraure noves inversions i diversificar l'economia andorrana.

Tot això porta al ministre a qualificar, de manera molt optimista, el de 2013 com un pressupost d'inflexió. Nosaltres no ho veiem així.

L'escenari econòmic i social és molt preocupant i reclama l'adopció d'una política econòmica allunyada de l'austeritat. Una austeritat extrema que apareix en aquest pressupost 2013. Els resultats de la política econòmica aplicada són evidents: un nivell de desocupació que resulta intolerable, sobre tot entre els joves, retallades injustes de la despesa en sanitat i dependència. Les classes mitges i baixes estan patint una pèrdua de benestar social i material que difícilment podran recuperar si se segueixen aplicant aquestes polítiques.

En l'àmbit sanitari s'esmenta la reforma futura de la CASS i la implementació d'un nou model andorrà d'atenció sanitària que permetria reduir de manera important les transferències que Govern fa per cobrir

el dèficit de la branca general. Parlem-ne uns instants.

I comencem per algunes xifres:

El pressupost 2012 establia unes transferències a la CASS de gairebé 48 milions d'euros, xifra que DA va emprar per generar alarmisme.

Ara, amb el pressupost de la CASS pel 2013 aquesta entitat estima, ella mateixa, que s'haurà rebut a final d'any pel 2012 unes transferències del Govern de (sense llegir la xifra) de 29 milions i escaig, diguem 30 milions, la diferència seria doncs de 18 milions d'euros.

Ballen 18.000.000 milions d'euros i nosaltres ens permetem fer una mica de broma i dir que això deu ser cosa dels millors economistes.

Però no en tenen prou amb aquesta pífia sinó que persisteixen: en el pressupost 2013, es preveuen transferències a la CASS per 38 milions i escaig d'euros.

Ens sembla que tornar a pressupostar tants milions pel 2013 tradueix la voluntat de continuar fent por als ciutadans per justificar les retallades de la nova llei de la CASS. Mirin si n'ha de ser de poc seriosa aquesta previsió que el seu propi grup parlamentari l'ha hagut d'esmenar i proposa reduir, la previsió, en 2 milions d'euros.

Ens diuen, canviant de qüestió, que les despeses de personal queden gairebé congelades: no és cert, augmenten per la via de contractacions eventuals - un 30,9%- i relacions especials, un 13,7%.

La contenció de la despesa tampoc no arriba a les reunions, conferències i cursets, que augmenten en un 82%, mentre el Departament de protocol augmenta en un 4,7% la retribució del personal i les atencions protocol·làries augmenten en un 24%.

Constatem que tant Educació com Salut i Benestar són els dos únics ministeris que veuen reduir-se en el seu pressupost. Un 12,3% en el cas de Salut i Benestar.

La reducció ens sembla escandalosa en les pensions a adults discapacitats i beneficència, un 41,3%, i en pensions de solidaritat, un 13,5%.

I en una situació de precarietat en la qual s'augmenta ja ho he dit en 51% les persones que busquen feina, el Govern només proposa augmentar en 5,64% les transferències a famílies.

Finalment, el pressupost d'inversió pujaria un 30%, però si ens ho mirem bé, veiem que únicament es destina a finalitzar obres en curs i no pas a nova inversió pública.

Molt breument, voldria esmentar ara 5 qüestions que ens semblen importants dels problemes que veiem en aquest pressupost.

La primera qüestió fa referència al nou marc fiscal; la segona, l'objectiu de l'equilibri pressupostari; la tercera, les estimacions de recaptació dels impostos i més endavant encara parlaré del finançament dels comuns com a qüestions que ens semblen cabdals.

El nou marc fiscal. Es parla de la necessitat de diversificar els ingressos de l'Estat, hi estem tots d'acord per avançar en l'equitat i la suficiència dels ingressos, i s'assenyala que aquest procés es fa de manera accelerada "amb la voluntat de recuperar el temps perdut". Cito l'explicació del pressupost:

Mirin: estaríem d'acord en què s'ha perdut el temps i que la reforma fiscal finalment s'ha d'introduir en una època de crisis en lloc d'haver-ho pogut fer, en lloc de fer-ho en una època de bonança econòmica, però clar, no ens podem estar de preguntar qui ha perdut -o qui ens ha fet perdre- el temps? Em sembla evident que uns quants, molts dels quals són a les seves files, han fet perdre el temps a tothom

D'altra banda, a l'hora de fer la valoració sobre les estimacions de recaptació se'ns destaca el punt d'incertesa que generaria la introducció del nou IGI per a continuació fer una afirmació sorprenent que també la citaré, diu: "Venim d'un model molt consolidat amb diverses figures molt contrastades i anem cap a un de nou i desconegut". Entenc que fer previsions sobre la recaptació d'un nou impost tingui un punt de novetat, però estem parlant d'un impost que vol gravar el consum final. I això és el que realment es fa perquè l'impost, -em sembla que estem tots d'acord- està finalment ben configurat. Per tant, és molt més fàcil fer estimacions de la recaptació que no pas amb els impostos indirectes que s'eliminen.

Què vol dir anar cap a un model desconegut? Què potser quan es va aprovar l'IGI no es van fer estimacions quantitatives sobre el seu impacte recaptatori? També sorprèn que s'afirmi que el model fins ara vigent està "molt consolidat amb diverses figures molt contrastades" Si tan consolidat està, perquè llavors canviar-lo? D'acord que aquestes afirmacions es fan en parlar de la recaptació, però no deixen de ser xocants perquè gairebé sembla una defensa d'uns impostos que s'eliminen i un atac o un inici de dubte en quant al nou impost que s'introdueix.

Finalment, es creu convenient la introducció d'un IRPF que completi el nou marc fiscal per raons d'equitat i per necessitats de recaptació, si bé no s'indica cap termini per la seva introducció. Això també ho entenem: no tenen pressa en aplicar un

impost que és al nostre programa i que no era al programa de DA.

Segona preocupació: L'objectiu de l'equilibri pressupostari. El Govern es reafirma en el compromís d'equilibrar el pressupost en un màxim de quatre anys i, per tant, insinua que com a molt tard en el Projecte de pressupost de 2015 s'arribaria a l'equilibri pressupostari. Sens dubte, l'equilibri pressupostari és important, i l'endeutament no pot ser utilitzat de manera reiterada al llarg del temps, estem d'acord. Igualment, el desenvolupament del nou marc fiscal hauria de permetre ingressos més estables. Ara bé, crec que la situació econòmica actual a Europa està posant clarament de manifest que només amb ajustos pressupostaris no es pot sortir de la crisi. L'equilibri pressupostari no és doncs, un fi en sí mateix i, en tot cas, aquest equilibri desitjable s'ha de fixar al llarg del cicle econòmic, és a dir, combinant dèficits públics en època de crisi amb superàvits en època de creixement.

Tercera qüestió: Les estimacions de recaptació dels impostos -aquí hi veiem sincerament un problema important-. Les estimacions de recaptació dels nous impostos són difícilment creïbles. Certament, en no haver-hi una referència dels anys anteriors és més complicat fer estimacions, -també ho reconeixem-. Ara bé, l'evolució de la recaptació durant el primer semestre de 2012 pot ajudar a valorar algunes de les estimacions que ens fa el Govern. En aquest sentit, en l'impost sobre la renda dels no residents es preveu una recaptació superior als 12 milions d'euros, el que representa un increment d'un 50% -uns 4 milions- respecte a 2012, si suposem que el comportament de l'impost al segon semestre serà igual que al primer -això també reconec que és una suposició per part meva-. A l'impost sobre les plusvàlues immobiliàries també es preveu un increment del 50% en la recaptació en comparació a les dades de liquidació de 2012 (novament suposant que en aquest segon semestre el comportament serà igual que en el primer). I en l'ITP l'increment és del 160%. Això representa una previsió d'increment en aquests tres impostos d'uns 8,5 milions en comparació al que s'està recaptant actualment aquest any 2012. Clar, no sabem... ens preguntem si es preveu una recuperació del sector immobiliari i de l'economia en general que faci creïble aquests augments? O és que hi haurà algun canvi normatiu que augmentarà la pressió fiscal i no n'estem informats? En el cas de l'ITP, l'increment pressupostat encara és més sorprenent, perquè vull recordar que en aquest impost cal tenir present que, amb l'entrada en vigor de l'IGI, les transmissions de béns immobles que facin els empresaris en la seva activitat econòmica deixaran de tributar per ITP.

També en el cas dels impostos especials es preveu un increment d'uns 6 milions d'euros, un 12%. Està previst augmentar els tipus impositius o es confia en una recuperació del consum dels productes gravats? Suposo que en aquest cas ens posarem ràpidament d'acord en augmentar els conceptes impositius.

Respecte les previsions en l'impost sobre societats i sobre la renda de les activitats econòmiques s'espera obtenir 57,6 milions d'euros, el que representa un increment de 40,2 milions, això és un 230% respecte a la xifra pressupostada pel 2012. Certament al 2013 ja no s'aplicarà la bonificació del 50% -també ho sabem- de la quota, però l'impost és proporcional, per tant, no aplicar la bonificació significaria -penso jo- un augment de la recaptació del 100%, no del 230%. Per tant, en el pressupost 2013 s'està suposant molt que el volum dels beneficis declarats augmentarà en un 130%. D'acord que el compliment de l'impost pot millorar a mida que les empreses el coneguin i l'autoritat tributària vagi fent -que no dubtem que la farà- la seva feina, però d'entrada, i a manca de més informació, sembla que és un increment molt elevat. Els impostos que graven els beneficis empresarials tenen sempre un comportament molt procíclic, el que significa que quan hi ha creixement econòmic la seva recaptació augmenta més que proporcionalment, però el mateix succeeix en sentit invers, quan hi ha crisi econòmica. La previsió de recaptació es fa suposant que l'economia andorrana creixerà fortament al 2013? Perquè sinó, no ho entenem. I per això preguntem: És creïble, quan ens els països veïns la previsió no és precisament i dissortadament de creixement?

Recordaré aquí que el 9 de novembre, fa tot just dues setmanes, la *Banque de France* ha publicat una estimació que preveu una baixa del PIB pel quart trimestre.

Aquesta estimació ha estat confirmada per l'*Institut National de la Statistique et des études économiques*, i se'ns parla d'una recessió que anuncia un inici del 2013 difícil i sense embranzida per l'economia francesa.

A Espanya, tot i que el Sr. cap de Govern vaig veure que s'explicava força bé sobre la política econòmica espanyola, jo l'únic que diré és que la recessió durarà almenys fins a la meitat del 2013 amb un PIB que recula en un 1,4 aquest any i el vinent, i no ho dic jo, ho diu l'institut d'estudis del BBVA.

Quarta qüestió: el finançament dels comuns potser que s'hauria de començar a adaptar a la nova realitat.

Les transferències als comuns augmenten al 2013 en un 21% per la seva vinculació amb els ingressos de l'Estat. Coincideixo amb el comentari que fa el

ministre sobre la necessitat de reformar el sistema de finançament d'acord amb el nou marc tributari així com la delimitació competencial - en vam parlar també l'altre dia en una sessió de control al Govern-. Però ho hauríem de fer amb urgència.

No seria assenyat oblidar que, vint anys després o dinou, la distribució territorial de competències presenta seriosos problemes que afecten el funcionament de l'Estat andorrà com a conjunt i l'articulació de les institucions que el conformen.

Els defectes, cada cop més evidents, de la distribució de competències entre l'Estat i els Comuns, demanen un replantejament a fons.

Les garanties d'acompliment de la legislació sobre transferències són escasses. Aviat el ple del Consell haurà d'examinar un informe del Tribunal de Comptes que ho confirmi.

L'estructura i l'organització de les administracions comunals és desmesurada.

L'observança de les regles de joc establertes al Títol VI de la Constitució és, avui, mínima.

La situació reclama doncs, mesures urgents que potser faran imprescindibles reformes constitucionals.

També resulta evident -si és aquest el cas- que qualsevol mesura que porti a una reforma de la Constitució o a una revisió de la legislació que fa referència a la regulació de les competències i transferències, hauria de ser formulada en el marc d'un pacte d'Estat.

Cinquena i darrera qüestió: Les noves modalitats de finançament de les obres públiques. Ja sabem que poden permetre aquestes noves modalitats, realitzar inversions públiques molt necessàries sense que en el curt termini tinguin un impacte pressupostari desmesurat.

Ara bé, caldria valorar la idoneïtat de les obres a realitzar perquè el seu cost final, cost final, una vegada incorporat el cost financer corresponent, acaba essent molt superior, molt, com es veu en el pressupost amb la desviació de Sant Julià i el túnel dels Dos Valires.

Ja vaig acabant Sr. síndic.

He resumit els arguments econòmics, socials i també polítics que ens porten a rebutjar el Projecte de Llei de pressupost que ha presentat el Govern.

És un rebuig que nosaltres entenem que està raonat i fonamentat. El professor Gregorio Peces-Barba ens va ensenyar fa anys la importància del "no" com a element constructiu i no solament com a negació. Estic parlant del "no" com a absència de resignació o acceptació del que ens sembla injust.

Un any i mig després de l'onada taronja, el país constata que la dreta andorrana no és pas millor gestora de l'economia.

Assistim a un procés imparable de destrucció de llocs de treball que redueix de manera dràstica els ingressos de moltes famílies, i a la reducció i a l'esgotament de moltes ajudes de protecció social.

Torna a veure's clarament la consolidació de dues Andorres.

Sí Sr. Martí, vostè va arribar en aquest hemicicle afirmant que no hi havia dues Andorres, i en un any i mig ha aconseguit autodesmentir-se. Tota la seva política està portant a la fractura social i apareix com una evidència que no hi ha una Andorra sinó dues, a dues velocitats diferents.

Hi ha tanmateix, una alternativa al desgavell econòmic, una via que combini amb equilibri i intel·ligència la necessitat de rigor en la gestió dels comptes públics, que no la discutim, i la prioritat de creixement econòmic amb protecció dels llocs de treball.

Proposem avui la creació d'una línia de crèdit per donar suport a les petites i mitjanes empreses en dificultat d'accés al crèdit. L'INAF ha de poder intervenir i arbitrar en aquesta qüestió cabdal.

Voldria assenyalar també dues prioritats que caldria seguir i adoptar.

Per vèncer la crisi i per restablir l'esperança, el país necessita una alternativa i una resposta política que integri l'àmbit nacional amb l'àmbit europeu.

La primera prioritat és doncs, treballar activament en aquest acostament amb la Unió Europea per establir-hi una ferma associació.

La segona prioritat és relançar el creixement econòmic, condició necessària per a consolidar les finances públiques, i per fer avançar una alternativa responsable s'hauria de portar al mateix moment en paral·lel, fer avançar aquestes dues prioritats.

I en tot cas no ho podrem fer amb aquest pressupost.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el temps de la intervenció del Grup Parlamentari Demòcrata.

Té la paraula el Sr. Daniel Armengol.

El Sr. Daniel Armengol:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Començaré la meua intervenció d'aquest any, recordant com la vaig acabar l'any passat, i els hi deia: "Donem-los l'any 2012 per canviar la tendència pressupostària en un pressupost que esperem veure a tràmit el proper mes de setembre, i a on quedi reflectida l'anomenada transició i encara més on quedi reflectit un punt d'inflexió en la tendència del dèficit pressupostari i dels ajustos estructurals tan necessaris".

Des del nostre grup parlamentari, i en primera discrepància amb el que acaba de dir el Sr. Bartumeu, volem doncs, felicitar el Govern. Primer pels esforços que s'han fet des de tots els ministeris, i a tots els nivells per haver tingut enllestit aquest pressupost, per primer cop a la història, a finals de setembre.

Segon, perquè les directrius del ministre de Finances en la seva elaboració finalment, s'hi veuen clarament reflectides.

El pressupost 2013 és clarament, i en la seva gran majoria, un pressupost d'inflexió. I em centraré doncs, en desgranar els grans capítols del mateix per demostrar-ho.

En el capítol 1, el de les despeses de personal, hi veiem clarament un canvi de tendència al disminuir per primer cop les despeses de personal fix i dels alts càrrecs de l'Administració. En el mateix capítol, - però també s'hi ha referit el Sr. Bartumeu-, és encara necessari i serà una assignatura pendent per al 2013, Sr. Cinca, definir i aclarir accions a impulsar en quant a la contractació de personal eventual, principalment en el Ministeri d'Educació, i el rol del mateix personal. Cal definir una estructura de futur en el personal de l'educació. Adequar el personal fix a les necessitats de la mateixa i només tenir el personal eventual que sigui menester, que per això és de caràcter eventual.

L'altre gran sub-capítol que augmenta és el de les pensions de jubilació. L'any 2013 es destinaran..., dels complements de les pensions de jubilació. L'any 2013 es destinaran prop de 4,5 milions d'euros a cobrir els complements de jubilació del personal de l'Administració. Un augment del 40% respecte a aquest any. Tots sabem que el Govern està afrontant el tema en aquest mateix moment per responsabilitat política i sobretot per poder-li donar una sostenibilitat desitjada.

Malgrat la petita infracció que representen les mesures ja preses en aquest àmbit creiem que serà necessari doncs, abordar el debat sobre la Llei de la funció pública en la seva totalitat.

En el capítol 2, el de les despeses corrents, amb uns criteris estrictes que es prescrivien en una rebaixa del 10%, i s'han vist àmpliament assolits. La infracció

està doncs confirmada i estabilitzada, essent difícils més ajustos en aquest capítol, vist que el 80% de la despesa corrent del pressupost ja està contreta abans d'elaborar el mateix.

Recomanem però, al Govern de ser estrictes i curosos en la planificació de les despeses de manteniment, que suposen les noves inversions, i que molt sovint en el passat s'han deixat de pronosticar. La mateixa prescripció seria aplicable, i s'hauria de donar als comuns.

En el capítol 3, de les despeses financeres, un nou punt d'inflexió respecte al 2012, amb una disminució de prop d'un 20%, que representen 6.700.000 milions d'euros d'estalvi en despeses financeres. De ben segur la baixada de l'euríbor hi ajuda, però l'esforç del Govern en la diversificació del deute encara més. La millor prova n'és l'última emissió de deute públic, amb un tipus reduït del 2,92 que s'ha vist totalment subscrita com les anteriors, i que continuarà doncs donant credibilitat i estabilitat al Govern i a les avaluacions que es fan des de l'exterior.

El Sr Bartumeu va centrar bona part del debat de l'any passat emfatitzant demagògicament sobre l'augment de les despeses financeres, i cito les seves paraules: "en la claudicació de Govern en front les exigències de les entitats financeres locals". Suposem doncs Sr. Bartumeu, que al veure la davallada en despeses financeres en la liquidació del primer semestre 2012 i al revisar el pressupost 2013 ha entès que ni l'una ni l'altra s'adequaven al seu discurs d'aquest any.

Aprofito aquest capítol per dir que el nostre grup parlamentari ha cregut necessari introduir una esmena ajustant el tipus d'interès legal a l'última emissió de deute públic perquè considerem obvi que el Govern ha de tenir el mateix cost si paga o si pagués tard els seus proveïdors que el que l'hi costa finançar-se als mercats.

En el capítol 4rt de les transferències corrents, cal destacar l'augment a les famílies del 7%, -el Sr. Bartumeu també s'hi ha referit-, hagués sigut un 15% aquest augment si les ajudes pel que fa a l'habitatge no s'haguessin seguit les prescripcions del Tribunal de Comptes en els seus criteris. Les ajudes a la inserció laboral augmenten un 51% (un milió i mig d'euros mes). Destacar també la posada en marxa de programes destinats a les activitats de lleure per a discapacitats durant els períodes vacacionals, l'augment de 80% de transferència a la residència Solà d'Enclar i l'augment de 500.000 euros a les ajudes econòmiques per necessitats socials.

Recordar també que el nostre grup entrarà en breu a tràmit parlamentari la nova llei d'atenció social que

es va presentar en roda de premsa dilluns passat i que estarà coordinada amb tots els agents implicats i els comuns, serà una de les lleis més modernes d'Europa donant més i millor cobertura a les necessitats actuals.

En el mateix capítol cal recordar que la transferència per cobrir la branca malaltia de la CASS disminueix de quasi 9 milions d'euros. Aquí es veuen recollides les primeres llavors del control de la despesa, l'impuls en el rigor i a l'aprovació el passat mes de desembre de la Llei de modificació de la llei de la CASS. Aquesta inflexió culminarà esperem amb l'entrada a tràmit parlamentari de la nova llei de la CASS durant el 2013 .

Andorra Turisme augmenta la seva transferència d'un 16%, duplicant ara sí l'import destinat a la promoció del nostre país, esperant un augment dels que ens visiten, un clar impuls vers la recuperació econòmica via l'augment d'ingressos en un sector clau de la nostra economia. Això també és inversió anticíclica, Sr. Bartumeu.

Celebrem que es compleixin les recomanacions dels dos grups d'aquesta Cambra i que s'augmentin les inversions de prop d'un 30% en el capítol 6 del pressupost. És un clar punt d'inflexió que ajudarà a posar fi a la davallada en el sector i ajudarà a assegurar la competitivitat del nostre país en infraestructures necessàries de les quals cal destacar el nou centre escolar de Canillo, -per la qual hi ha hagut una pregunta del Sr. Barcia al respecte, no fa massa temps-, el centre escolar d'Ordino, el nou estadi nacional, -que tant preocupa a la Sra. Gili-, o els 2,6 milions destinats a acabar l'entorn que hi ha al darrera meu per donar compliment al conveni firmat entre vostè i l'actual cònsol d'Andorra. Això també és actuar de forma anticíclica.

Cal recordar també que tant FEDA com STA mantindran l'any que ve els seus respectius nivells d'inversió en prop de 60 milions d'euros, assegurant així capacitat de renovació, impuls de les noves infraestructures i la nostra competitivitat a llarg termini. Per acabar aquest capítol, només dir que, com bé sap el ministre d'Ordenament, no és el tant el que es pressuposta en inversió sinó més aviat el que s'acaba liquidant i cal doncs una certa celeritat en l'execució de les inversions previstes en els pressupostos aprovats, prioritant en la mesura del possible les inversions que ajudin a la nostra economia a ser més competitiva.

Capítol 7 de transferències a administracions públiques: estem d'acord Sr. Bartumeu, cal encetar de manera franca i decidida un debat sobre transferències i competències als comuns tal i com es va demanar, també s'hi ha referit vostè a l'última

sessió de control al Govern i tal i com s'hi van comprometre el cap de Govern i vostè mateix. Efectivament, malgrat es descomptin 4 milions i mig d'euros anticipats als comuns els darrers anys, les transferències als mateixos augmenten prop d'un 22%, 13 milions d'euros. L'augment prové de la nova recaptació que té Govern amb l'entrada en vigor dels impostos directes.

El Govern, de manera volguda o no, sembla haver-se fixat en els últims anys un pressupost "sostre" de 400 milions d'euros i que tendeixi a l'equilibri.

Els comuns en la seva majoria ja tenen els seus pressupostos equilibrats, majoritàriament amb les transferències que reben, les quals se'n van en una immensa majoria a cobrir despeses de funcionament, (quasi un 80%). Això no és sostenible i malgrat que sembla que hi hagi una certa consciència col·lectiva en l'optimització dels recursos econòmics que es destinen a les diverses administracions, cal revisar qui fa què i qui ho paga. Cal que els comuns dediquin esforços a disminuir el seu endeutament per assegurar-se la seva viabilitat.

Tots plegats però, hem d'aprofundir en la millora dels tràmits administratius, amb una simplificació dels mateixos, evitant duplicitats entre administracions en tots els àmbits i especialment en aquells que ja tenen les competències delimitades avui, unificant sistemes informàtics, fent passos fermes en mancomunar serveis: entre comuns sí, amb l'Administració general també.

Les transferències augmenten perquè la inflexió més gran reflectida en aquest pressupost 2013 és la dels ingressos. Acabats doncs els grans capítols de la classificació econòmica i abans d'iniciar la nostra reflexió en el capítol d'ingressos en impostos directes, deixi'm felicitar-lo de nou Sr ministre, perquè ha quadrat quasi al cèntim les previsions pressupostàries de l'any en curs amb la liquidació que hem rebut del primer semestre i quasi al cèntim amb la recaptació, amb la primera recaptació que s'ha fet d'impostos directes, que es va efectuar el passat mes de setembre.

Tal i com els explicava, la inflexió més gran d'aquest pressupost és la dels ingressos i especialment dels que provenen de la imposició directa. Ara, el nou model d'ingressos és i serà de ben segur molt més estable i molt més just i solidari. L'any que ve s'esperen unes entrades per impostos directes de 72 milions d'euros, que passen a tenir un pes en l'arquitectura pressupostària del 20% versus el 2% que hi havia en l'any anterior.

Si les seves previsions són igual de bones, l'any 2015 amb el desplegament complet de d'impost de

societats i el de les activitats econòmiques, podríem estar molt a prop de l'equilibri pressupostari.

Anunciava vostè Sr. ministre en roda de premsa posterior al Consell de Ministres l'entrada a tràmit parlamentari de la futura llei de l'IRPF durant el 2013. Aquesta de ben cert permetrà tancar el cercle de la imposició directa. No obstant i com deien a casa quan jo era petit "ves al tanto no prenguis mal". Controlem bé el ritme d'implementació frenètic que estem portant i controlem-lo bé per no ofegar els nostres sectors productius tant en tràmits administratius "farragosos" per les liquidacions d'impostos, com en una pressió fiscal inassolible que ens fes deixar de ser competitius en el nostre entorn econòmic natural. Ser més competitius voldrà dir crear més riquesa, creixement, el que necessàriament porta a més beneficis i doncs a més ingressos per l'estat. La quadratura del cercle que anunciava vostè l'any passat i que avui ens hi hem tornat a referir.

Per introduir el capítol 2 d'ingressos per impostos indirectes, recordar una dada: la mitja del pes en la recaptació d'impostos indirectes en l'estructura d'ingressos dels països de l'OCDE és del 30%, el pressupost 2013 que avui debatem baixa el pes del 86 al 70%. Punt d'inflexió últim que hem de celebrar perquè ens fa menys dependents de certes figures, menys dependents dels nostres entorns més pròxims. L'any que ve es recaptaran doncs, 45 milions menys en impostos indirectes: un clar impuls al consum, a la reactivació i a la competitivitat del sector comercial.

En el mateix capítol però, en l'altra cara de la moneda cal recordar que la implementació del nou IGI a partir del proper 1 de gener representa de ben segur un dels punts més incerts en quant a recaptació pel 2013. Fins ara, els impostos indirectes existents no eren ben bé neutres, eren, es recaptaven per mòduls. Al passar a ser neutres, d'aquí li vénen els dubtes al Sr. ministre.

Caldrà Sr ministre fer un seguiment curós i exhaustiu que com ja s'ha dit i ja s'ha fet en diverses intervencions. L'IGI és i ha d'ésser un impost indirecte molt evolutiu i àgil, que amb tota probabilitat haurem d'anar modificant, si és menester, per donar-li plena implementació efectiva i solventar-ne les disfuncions que en vagin sortint.

Només permeti'm dir ara que el desplegament tributari està arribant a la seva culminació, que no hem de tenir por a fer modificacions puntuals tant en els directes com en els indirectes, i que sobretot permeti'm recomanar que s'ha de donar un clar impuls a la comunicació amb els obligats tributaris. Des d'aquí els animem a què facin públics els dubtes o les preguntes que l'Agència Tributària vagi

resolent. No vull ser repetitiu però, especialment en aquest àmbit, coordinin mitjans i esforços entre totes les administracions que de ben segur s'estalviaran duplicitats i un munt de temps i el que és més important, estalviaran duplicitats i un munt de temps a tots els administrats.

Les liquidacions que ens han anat arribant deixen entreveure un dèficit a final d'any molt inferior al previst en el pressupost 2012.

Per això també haurem de felicitar el Govern, si s'escau, el moment vingut. Tot els capítols revisats durant la meua intervenció ens porten a un pressupost amb un dèficit a l'entorn dels 40 milions d'euros. Punt d'inflexió últim que ens anima a seguir treballant en la mateixa línia.

A mode de conclusió i ja per anar acabant si el temps m'ho permet encara, Sr síndic, voldria emfatitzar el fet que hem de prioritzar tot allò que fomenti la reactivació de l'economia, no tan sols amb augment de les partides pressupostàries destinades a la promoció de l'activitat econòmica que ja ho fan en 350.000 euros més sinó que bàsicament, en tres grans eixos.

El primer, la millora de la gestió pública, (ja n'hem parlat en el capítol 1 amb els eventuais, en el capítol 2, amb les necessitats d'un sector públic molt més pro-actiu i àgil en els capítols 4 i 7).

El segon gran eix ha d'ésser el de facilitar la creació d'empreses. S'ha de parar d'estigmatitzar com es fa des de massa sovint els emprenedors i els empresaris. Recordar que en el nostre país veí del nord, des de fa un any i mig, es pot crear una empresa en tan sols 15 minuts. Només ajudant a la creació es donarà visibilitat a l'obertura i el que és més important a la recuperació del mercat de treball.

I per finalitzar el tercer gran eix, s'ha de centrar en la competitivitat de les empreses ja existents, ajudant-les a internacionalitzar-se, ajudant-les a exportar, facilitant un màxim els seus tràmits administratius, i això no només s'hi ha de posar el ministre corresponent, sinó que és una tasca que ha d'englobar tots i cadascun dels ministeris transversalment, -des de Medi-ambient fins a Cultura passant per Ordenament, des d'Economia fins a Interior, passant per Sanitat. Per reforçar la competitivitat dels empresaris, el nostre grup parlamentari entrarà en breu a tràmit la Proposició de Llei sobre la morositat i tindrà també la reforma del codi de relacions laborals, amb totes les figures contractuals que permetran una millor regulació de les relacions laborals, una millor protecció del treballador en les mateixes, fent d'aquesta llei com s'ha fet amb la d'atenció social, una de les més modernes d'Europa. No oblidem tampoc el

compromís del ministre d'Economia d'entrar en breu la llei de la competència.

Consellers, ministres, Sr. cap de Govern, des de la transició del pressupost 2012 a la inflexió reflectida en el del 2013 hem d'anar ara cap a l'estabilitat després de les grans reformes al 2014. Aquest es recordarà per ésser el primer pressupost amb una recaptació molt conseqüent en imposició directa al nostre principat. És un bon moment per recordar que els polítics ens devem a la ciutadania, i totes les administracions es deuen principalment a les persones administrades. Tots i cadascun dels nostres conciutadans fan i han de fer múltiples esforços per arribar a final de mes i per poder complir amb les seves obligacions i amb les seves obligacions tributàries també.

Hem de fer molt més per demostrar que aquests esforços que es demanen no són en va i que els fruits dels mateixos no tardaran en veure'ls plasmats en exercicis futurs.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el torn del Govern.

Intervé per part del Govern, el Sr. Jordi Cinca.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Em pertoca a mi avui defensar el Projecte de pressupost, i fer-ho en front d'una esmena a la totalitat que ha defensat el president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per tant, en aquesta primera intervenció, el que jo faré és defensar les línies del pressupost que han presentat i havent segur, en les properes rèpliques, tindrè ocasió de contestar algunes de les afirmacions fetes pel president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i també algunes de les recomanacions que ha fet el portaveu en aquest cas, del Grup Parlamentari Demòcrata.

Avui presentem un pressupost tremendament condicionat per la crisi, una crisi especialment crua a Europa, una crisi que si bé té un origen financer, ha acabat afectant l'economia productiva i el mercat laboral i conseqüentment ha tingut fortes implicacions socials.

Una crisi diferent, ens ho deien avui mateix en un acte organitzat per l'agència de notícies ANA els professors Anton Costas i Garcia Montalvo, una crisi diferent i per tant requereix que sigui abordada de

manera diferent a com s'han abordat les crisis que hem tingut fins a la data.

El pitjor, possiblement, és que no s'intueix a curt termini -ho deien també els meus predecessors aquí-, un canvi significatiu de la situació econòmica global, especialment, en el nostre entorn geogràfic.

Un entorn on, igual que a Andorra la crisi es va gestar els anys 2007 i 2008 i que fins el 2010 es va anar aprofundint, i que els anys 2011 i 2012 en molts casos ha donat símptomes d'haver esgotat la capacitat de resistir de moltes famílies i de moltes empreses. Molts han consumit els seus fons propis o els seus estalvis l'accés al crèdit continua molt limitat i car, i els efectes són evidents: cau el consum. I aquesta realitat de les economies privades s'hi afegeix uns comptes públics molt deteriorats, amb forts endeutaments, dificultats de finançament i, per tant, poca capacitat de compensar les dificultats del sector privat. Tot plegat es tradueix en creixements dèbils o negatius.

En el darrer punt rau precisament part de la complexa situació que pateix l'economia andorrana. L'economia andorrana continua depenent bàsicament del turisme i el comerç, és a dir de la capacitat de consumir dels nostres visitants, i és l'origen d'aquests visitants el que influeix tremendament l'esdevenir de la nostra economia, continuem tenint bàsicament visitants d'origen espanyol i en menor mesura d'origen francès.

Cal doncs, continuar treballant en la diversificació de l'origen d'aquests visitants perquè sinó mentre els països veïns no es recuperin, Andorra patirà.

Aquesta afirmació la confirmen dades macroeconòmiques que ara no repetiré perquè ja han estat esmentades especialment en la intervenció del Sr. Bartumeu, i que evidentment no poden ser altres que les que ell ha esmentat, són dades públiques. Però en tot cas sí que vull fer una única referència entre totes elles: el PIB de l'any 2011, en termes nominals va caure el 0,4%, (ell s'ha referit en termes reals, però en tot cas en termes nominals, el 0,4%). Després de caure a l'1,9% l'any 2010 i al 5,1% l'any 2009. El mateix podria fer si em referís a les dades de pèrdua de llocs de treball i per tant de pèrdua de cotitzants a la Seguretat Social.

Aquestes dades, efectivament, es veuen corroborades també per les dades d'importacions.

Sres. i Srs. consellers aquesta realitat d'avui és la mateixa realitat de ja fa uns quants anys i si més no, de fa tres anys.

Podem fer creure que tot això és nou, que la crisi ha sobrevingut de manera sobtada l'any 2011, podem apel·lar aquí quan articles de premsa a reputats

pensadors i prestigiosos economistes. Però els puc assegurar que ni aquests pensadors, ni aquests economistes quan han fet els seus anàlisis o han fet els seus estudis, ho han fet pensant en un país de 70.000 habitants i que té una economia totalment dependent de l'exterior.

Com no pot ser d'una altra forma, doncs, el pressupost que avui presentem recull tot allò que acabo d'explicar, referma el convenciment que del Govern que cal treballar en dos dimensions, gestionar de la millor manera possible el curt termini, molt condicionat pel passat, dependent de l'exterior i amb moltes limitacions econòmiques i a l'hora construir un futur que ens faci més autònoms, amb una economia més diversificada i oberta i que ens permeti garantir un benestar sostenible.

Així, d'una banda, el pressupost incorpora els recursos per fer front a una situació conjuntural complexa, presta molta atenció a programes destinats a les persones que estan passant una situació econòmica difícil, i a les partides destinades a reforçar sectors d'activitats més tradicionals. Tot amb la voluntat de minimitzar les conseqüències de la crisi que estem vivint i en la que estem plenament immersos.

D'una altra, el pressupost ja comença a recollir -ho recordava el propi Sr. Bartumeu en referència a la presentació del pressupost- els canvis estructurals que s'han començat a implementar, i si bé hem de tenir consciència que aquests canvis estructurals mai ens permetran recollir els impactes a curt termini, sí que ens permeten, ja, fer aproximacions al que hem d'esperar per propers pressupostos.

Treballar en aquestes dues dimensions ens porta un pressupost que s'aparta -com anirem veient- dels dogmatismes. No és un pressupost basat en l'ajust i la reducció indiscriminada. És un pressupost que fuig de la idea que la crisi només es pot arreglar gastant menys, però alhora, que també recull la idea que no podem seguir gastant el que no tenim indefinidament.

Es podrà qualificar aquest pressupost i les polítiques que permetran desenvolupar d'un pressupost -avui em sembla que no ho he sentit, però en tot cas és recurrent- neoliberal. Es podrà criticar a l'estela de discursos que l'oposició d'altres països fa allà on s'apliquen retallades severes. És ben legítim. Però la veritat és la que ens diuen les xifres del pressupost. Unes xifres que ens diuen que el pressupost de l'any 2013 destina més diners a la despesa social. Manté el pressupost en educació, augmenta la inversió i redueix el dèficit, en gran part, gràcies a l'esforç fiscal.

Vaja, com ja els hi deia, un pressupost purament neoliberal. No senyors, no és un pressupost en aquestes que se'l pugui qualificar d'aquesta manera.

Estem davant d'un pressupost que toca de peus a terra, que no s'ha encomanat de la recepta d'ajust i la contracció que s'està aplicant a Europa amb independència del color polític. Aquest és un pressupost amb més despesa global i amb menys dèficit.

Però entrem a desgranar una mica les grans partides del mateix per recolzar allò que ara de forma genèrica els acabo de dir. El primer que cal dir és que estem davant un pressupost de contenció pressupostària discriminada, efectivament, cal contenció, però efectivament aquesta contenció el que ens ha de fer és finançar els increments pressupostaris en aquelles partides que així ho requereixen.

Així el pressupost del 2013 continua ajustant i reduint la majoria de les despeses corrents per destinar una part molt important de l'estalvi, a programes per a les persones i famílies que estan patint la crisi amb més rigor. Una crisi que es fa present en moltes famílies per la pèrdua de la feina d'algun dels seus membres, se'ns dubte la pèrdua de feina és l'efecte més terrible de la crisi econòmica, famílies que veuen com de sobte redueixen els seus ingressos i de sobte passen d'una situació confortable a una situació de dificultats.

Per això el pressupost del 2013, lluny d'aplicar mesures d'ajust en els programes d'acció social, els ha incrementat en un 7,78% i ha passat de tenir una dotació global de 22.630.000 euros.

En aquest mateix àmbit cal destacar molt especialment l'increment del 51,80% dels recursos destinats a l'ocupació involuntària i a les ajudes d'inversió sociolaboral que en termes absoluts augmenten 1.600.000 euros. El Govern valora positivament i manté el programa en aquest pressupost d'ocupació en favor de la col·lectivitat, però també és conscient que és una solució temporal que cal reforçar amb programes destinats a la formació que ajudin els treballadors a canviar de sector d'activitat i a facilitar contractacions de llarga durada i que donin estabilitat en el treball. A aquests comesos es destinarà aquest increment pressupostari.

Si es prioritari aconseguir que les persones recuperin un lloc de treball, ho és encara més ajudar-les mentre no ho aconsegueixen. Així el pressupost del 2013 incrementa en un 6,48% les partides destinades a les famílies situant-los en el global, en els gairebé 8.000.000 d'euros.

Ho deia i ho repeteixo, aquest pressupost no escatima esforços en l'àmbit de les ajudes socials, al

contrari, els incrementa però aquesta voluntat també cal dir-ho, no està renyida en seguir reforçant mecanismes per assegurar que tothom que ho necessita rebi ajuda, que tothom que ho necessita tingui mecanismes fàcils per obtenir aquestes ajudes però també per assegurar que qui no ho necessita, no rebi les ajudes.

Per això i dins el Pla de modernització i d'informatització de l'Administració s'ha donat prioritat perquè a l'exercici 2013 es faci, es creï la plataforma única de gestió d'ajudes socials, una plataforma que ja vaig anunciar en una altra intervenció en aquesta mateixa Cambra i que pretén un treball transversal entre els ministeris que avui tutel·len les ajudes, és a dir Salut i Benestar, Educació i Joventut, Finances i Funció Pública.

I si en l'àmbit social, que és un dels pilars del nostre benestar, ja hem vist que el pressupost és expansionista, també podem dir el mateix pel que fa a l'educació. Aquest és un àmbit que tampoc pateix cap tipus de retallada i que globalment incrementa la seva dotació en 3,97% fins arribar als 64.260.000 euros.

El tercer pilar del nostre benestar és el sistema sanitari. Andorra ha abastit al llarg dels anys un servei sanitari excel·lent, i el Govern considera prioritari mantenir-lo, i per fer-ho s'han iniciat profundes reformes estructurals que des de la vesant pressupostària han de permetre aturar i corregir la escalada en la despesa sanitària dels últims anys, i cal deixar clar que aquesta escalada sanitària que ha patit la despesa dels últims anys, no té res a veure amb la qualitat, no hi ha hagut una proporció amb l'increment de la despesa sanitària en relació a un increment de la qualitat.

El pressupost de l'any 2012 ja recollia especialment en el cas del SAAS les primeres mesures per millorar la gestió de la despesa sanitària i l'actual pressupost ho fa en la mateixa línia tan pel que fa el SAAS com pel que fa a la CASS.

El pressupost de l'any 2013 referma aquesta línia de reducció de la despesa en espera de la reforma de la Llei de la CASS -n'ha parlat el Sr. Armengol- i de la progressiva implantació del nou Model Andorrà d'Atenció Sanitària (MAAS) que està impulsant el Ministeri de Salut i Benestar. La partida destinada a transferències corrents per cobrir el dèficit de la branca general de la CASS és de 31.900.000 euros. És cert, un 20,71% menys que l'any anterior, i també és cert, a la vista de l'evolució d'aquest segon semestre encara es podrà reduir en 2 milions d'euros gràcies a l'esmena que ha fet, que ha presentat el Grup Parlamentari Demòcrata.

Per què succeeix això? Deixi'm que m'hi entretingui un instant en relació en relació al que ha comentat, tot i que després hi podem apuntar més, el Sr. Bartumeu.

Miri, el pressupost de l'any 2012 efectivament recollia d'una banda, per cobrir la branca general, 40.000.000 euros i per cobrir les pensions no contributives, gairebé 8.000.000 euros. Per tant, d'entrada cal diferenciar, no es poden sumar les dues xifres perquè tenen naturalesa molt diferent, i els 40.000.000 euros feien referència, obeïen al pressupost que en el seu moment va presentar el Consell d'Administració sigui dit de passada, l'anterior Consell d'Administració i no és que estès mal fet, senzillament obeïen a la progressió que estaven seguint fins aquell any les despeses de la branca general. Sortosament a finals de l'any passat i a principis d'aquest any s'han aplicat mesures correctores a l'espera d'una modificació més àmplia de la Llei de la CASS i aquestes mesures correctores estan començant a tenir efectes importants en el pressupost. Efectes que permeten avui més controls en el reemborsament d'algunes proves mèdiques i auxiliars, més control a les baixes i per sobre de tot, mesures que han permès una reducció de les tarifes mèdiques i d'altres prestacions de salut. Tarifes, no prestacions, no serveis, preu, no servei.

En la mateixa línia, les mesures de reorganització i contenció del SAAS permeten situar la transferència corrent a aquest organisme, en 12 milions d'euros un 18,38% menys que l'any anterior, on ja s'havia fet una rebaixa del 24% en relació al pressupost o al Projecte de pressupost de l'any 2011.

I hem permetran dir, que després d'aquestes dues mesures d'ajust importants en termes absoluts i en termes percentuals, el servei que s'està oferint avui en dia a l'Hospital d'Andorra crec que és com a mínim de la mateixa qualitat que el que podíem tenir l'any 2010 o l'any 2009.

Per fer compatible l'increment en les partides socials amb la necessària contenció de la despesa, ha calgut -també ens ho deia el Sr. Armengol- demanar esforços molt importants en l'elaboració del capítol de consum de béns corrents i serveis a tots els departaments. Un esforç que cal dir, ja fa anys que s'està fent, no és únicament mèrit de l'actual govern, fa anys que s'està fent, però també ens ho recordava el Sr. Armengol, aquest és un recorregut ja de poc abast. Avui en dia efectivament, un percentatge molt elevat per sobre del 80% de les despeses corrents ja estan concretes abans d'elaborar el pressupost, per tant, no és per aquesta via que aconseguirem grans millores. Això no treu que hagi d'haver-hi obligació de continuar ajustant i continuar aplicant el rigor en la seva execució, però

tot i així el marge de millora és molt baix a no ser que es vulgui posar en qüestió algun servei en particular.

La mateixa reflexió la podem fer si l'estenem a les transferències corrents, és a dir els diners que reben institucions, organismes que depenen de la transferència que els fa el pressupost de l'Administració general on organismes els quals se'ls ha demanat el mateix nivell d'esforç, el mateix nivell d'ajust i que aquest nivell d'ajust s'ha traduït en què globalment les transferències corrents s'han vist reduïdes en un 3,97%.

Finalment, fem una referència a les despeses de personal. Aquesta partida, el que és el capítol 1 ascendeix a 97.300.000 euros, efectivament, un 0,70% més que l'any anterior. Un increment que es produeix tot i que el pressupost preveu congelar tots els salaris i malgrat comença a recollir els resultats dels ajustos aprovats en la Llei de mesures de contenció de la despesa pública en matèria de personal. Bàsicament, malgrat aquestes dues mesures, per què ens creix el capítol 1? Bàsicament doncs com també s'ha dit dels eventuais tant en l'àmbit de benestar i com en l'àmbit de l'educació i per la previsió de contractació de nou personal per fer front tal com va ser aprovat en aquesta mateixa Cambra als compromisos internacionals que ha anat adquirint el Principat d'Andorra els darrers anys, i en una altra mesura, també, per l'increment de la partida destinada a pagar els complements de jubilació.

Permeti'm que faci dues reflexions d'entrada en relació a aquest capítol.

En relació a aquest darrer punt, els complements de jubilació: cal dir clarament que si no es reformen aquests complements, l'impacte en el pressupost no pararà de créixer i no ho farà en la mesura que ho està fent aquests darrers anys, que aproximadament va creixent 1 milió per any, sinó que ho farà de manera molt més elevada, en proporcions molt més elevades, fins arribar a un punt d'inviabilitat. Per això el Govern malgrat el desgast que pot produir, malgrat el soroll que es fa al tomb d'aquesta qüestió, creu que no pot defugir la responsabilitat d'arribar a un acord amb els treballadors de l'Administració per pactar una nova fórmula de complements de jubilació, una fórmula que s'adapti més als temps actuals, una fórmula que ens aparti d'un model que va estar pensat en una altra Andorra de fa més de 20 anys.

La quantitat destinada al capítol 1, i aquesta seria la segona reflexió- en moltes ocasions porta a pensar que calen mesures per limitar noves contractacions i no cobrir les vacants, ens ho deia també fa un

moment el Sr. Armengol, i em permetrà aquí que discrepi lleugerament. Ull! en generalitzar aquesta visió. L'Administració pot tenir alguns recursos de personal mal repartits -no ho puc pas negar- té recorregut d'aprimament en alguns departaments - també és cert-, però globalment té mancances de recursos. El que si es pot afirmar és que hi ha un clar desajust entre els perfils que avui en dia té l'Administració -o alguns dels perfils que avui en dia té l'Administració- i allò que necessita. I permeti'm que els digui, que si no fem el necessari per cobrir aquest gap, per cobrir aquesta diferència entre els perfils i les necessitats el que acabarem fent un mal favor al servei públic al qual difícilment arribarà a quotes d'eficiència que se'ns reclama si no se'l dota de personal en la línia del que avui en dia cal en llocs de treball molt qualificats com el que en alguns casos necessita l'Administració.

Efectivament, a banda d'aquests capítols de despesa destinats al que és a l'estat del benestar, al que és les despeses de personal, el pressupost conté altres mesures més en la línia d'aquest model econòmic que ens reclamava el Sr. Bartumeu.

Perquè cal dir-ho, si aturar la pèrdua de llocs de treball, com feia esment fa un moment, és una prioritat a curt termini, no hi ha dubte, i en això tots hi estem d'acord, que a mig termini l'objectiu ha de ser crear-ne de nous. I això només serà possible, també estem d'acord, si impulsem el creixement i la generació de riquesa.

L'any 2012 s'han posat les bases per a un nou model econòmic que ha de permetre tant l'atracció d'inversions estrangeres com la creació de nous sectors d'activitat com la possibilitat que empreses i professionals andorranos puguin treballar fora del Principat en igualtat de condicions i sense penalitats fiscals. La llei que regula l'obertura econòmica, l'entrada en vigor del nou marc fiscal, ja és una realitat. Ara cal complementar aquesta reforma amb la signatura de convenis de doble imposició, i aquí també ja hem obert el camí.

Però si bé, les iniciatives legislatives dutes a terme fins ara eren condicions imprescindibles, no són suficients. Cal ser proactius a l'hora d'anar a cercar inversors. Cal acompanyar en la internacionalització a les empreses andorranes que així ho vulguin. Cal facilitar marcs legals que afavoreixin l'assentament de nous sectors econòmics. No estem sols en el món i, per tant, hem de tenir clar que competim amb altres places que ja ens porten molta avantatge, que ja tenen molts incentius per estimular que allà vagin a fer les seves inversions diferents empreses. I per això es preveuen partides importants en el pressupost per donar suport a la iniciativa ACTUA, per reforçar

l'ADI i per desplegar la legislació que completa aquest procés de gestació d'un nou model econòmic.

Una altra iniciativa ja anunciada l'any 2012 era l'elaboració del Llibre blanc de l'energia i la creació del Fòrum Energia i Futur. També en aquest àmbit, el pressupost 2013 preveu partides per obrir aquest sector per donar suport a través d'ajudes a les instal·lacions domèstiques d'energies renovables, i pel relançament i l'ampliació dels programes de rehabilitació en favor de l'eficiència energètica. I a més l'Estat, en aquest cas a través de FEDA, iniciarà importants inversions construint una primera planta de cogeneració.

Des del primer dia hem insistit en la idea, i ho continuarem fent, que obrir i diversificar l'economia no és incompatible amb la certesa que hem de continuar donant suport al principal pilar de l'economia andorrana: el turisme. L'any 2012 s'han aprovat canvis legislatius per adaptar l'oferta comercial a les necessitats d'una plaça comercial internacional i s'ha definit una estratègia de promoció i comercialització del destí a Andorra. Un destí de neu, de comerç, de muntanya i d'esdeveniments. Els resultats crec que són evidents, hem aturat una davallada en el turisme que portava anys caiguda lliure. No és una gran satisfacció, no n'hi ha prou, cal canviar definitivament la tendència. No n'hi ha prou en alentir la caiguda. Però és un primer pas, un primer pas que ve complementat per un increment dels turistes d'altres destinacions que no siguin Espanya, i que caldrà continuar reforçant.

En aquest sentit hi ha aquest increment que ja s'ha esmentat, també, de la partida destinada a la transferència corrent a Andorra Turisme, la qual passarà a ser de 16.300.000 euros, és a dir un increment del 16,43% en relació a l'any passat, i en més d'un 60% en relació al projecte de pressupost de l'any 2011.

I en l'àmbit de les despeses ens queda parlar de les despeses financeres. El pressupost de l'any 2013 preveu unes despeses financeres de 27.200.000 euros, un 19,79% menys del previst l'any 2012. Tot i així continua representant el 6,75% del pressupost de despeses. Aquesta reducció s'ha d'atribuir bàsicament a dos raons. D'una banda, a la tendència a la baixa dels tipus d'interès de referència; i d'una altra, el fet d'haver tancat a uns tipus d'interès més baixos dels inicialment previstos al finançament per pagar les obres dels túnels dels Dos Valires i la variant de Sant Julià. Uns interessos que repetidament, tant en els pressupostos del 2008, 2009 i projectes del 2010 i 2011, van estar, insisteixo, pressupostats amb un tipus d'interès més elevats en consonància amb la situació del mercat, i

en consonància amb una política de prudència que és la que ha de primar a l'hora de pressupostar aquest tipus de partides.

S'ha avançat en la diversificació dels fons de finançaments, s'ha reduït, per tant, la dependència de les entitats bancàries, s'ha ampliat el període de maduració del deute allargant venciments, s'ha formalitzat el finançament de les grans infraestructures, i s'ha fet a tipus inferiors als previstos, s'han formalitzat operacions que comencen a amortitzar deute. És a dir, en trencar la dinàmica només d'anar fer creixent a l'endeutament, comencem a amortitzar deute. I per tant, tot això ens posa en una situació més confortable pel que fa al capítol 3, i a una situació que apunta sempre a l'expectativa del que puguin fer els tipus d'interès, a una perspectiva d'estabilitat a curt termini.

Les inversions. Deia l'any passat que la situació d'endeutament creixent i els dèficits crònics, la necessitat d'avançar cap a l'equilibri pressupostari, juntament amb les obres dels túnels dels Dos Valires i la variant de Sant Julià, condicionaven i limitaven fortament la capacitat inversora del Govern.

També deia que el pressupost d'inversions era extremadament baix, i que no ens podíem permetre mantenir en aquests nivells massa temps, i que a més a més no podíem renunciar a l'impuls que genera sempre el pressupost de l'Estat en l'activitat econòmica d'un país. Per tant, entenia que aquell era un plafó que no podíem continuar baixant.

Totes dues reflexions la de certes limitacions i la necessitat de començar a fer créixer el pressupost d'inversions, són vigents i coherents amb el pressupost de l'any 2013. Així, el pressupost d'inversions se situa en els 46.800.000 euros, és a dir un 30,42% més del previst l'any 2012. I certament, Sr. Bartumeu, preveu acabar obres ja en curs, però també preveu que se n'iniciïn de noves com són les escoles de Canillo, l'ampliació del Centre Germans de Riba a Ordino, la remodelació del centre del Pas de la Casa, algunes millores importants en la xarxa viària, com l'encreuament a la carretera general número 3 amb la carretera de Sispony, i moltes altres que podríem anar esmenant.

No es tracta aquí de fer una relació exhaustiva del que ja preveu el pressupost, però en tot cas, crec que ens hem de felicitar d'haver canviat una tendència que el Govern, volgudament i conscientment va fer tocar fons l'any passat, perquè ens semblava que era a partir d'aquest fons que havíem de tornar a impulsar les inversions de l'Estat.

I més enllà de les inversions en obra pública també, em permetran que faci un esment d'una inversió menor en quantitat però molt important per a

l'Administració. Inversió destinada a fer un salt qualitatiu en la informatització de l'Administració pública. Una inversió ja prevista l'any 2012 que ja s'ha iniciat en aquest comés i que és fonamental per disposar d'una Administració moderna capaç de gestionar amb garanties el nou marc fiscal, donar suport a l'obertura econòmica, millorar la prestació i la coordinació dels serveis als ciutadans, i per arribar a aquests nivells d'agilitat que fa un moment ens reclamava el Sr. Armengol.

I arribem al capítol vinculat estretament a les inversions de les transferències de capital, i naturalment, dins de les transferències de capital, la partida més destacada són les transferències als comuns. Efectivament, aquí crec que hi ha una àmplia coincidència: 52 milions d'euros, un increment del 21,43% no s'adiu amb les necessitats que avui tenen aquests comuns. I això ens porta a tenir que d'afrontar aquest debat sense més dilació. De fet, això ja s'ha fet, i de fet, demà mateix, el cap de Govern i la propera setmana també ho farà, ja té programades dues reunions amb els cònsols per parlar d'aquesta qüestió.

És una qüestió que també coincidim, cal abordar des del consens i des de a poder ser un pacte d'Estat. Perquè afecta directament a l'estructura de l'Estat, i per tant, no si val fer una modificació, abordar aquest tema des d'una situació de precarietat sotmesa als canvis hipotètics de Govern que hi pugui haver en el futur.

Per tant, mà estesa en aquest diàleg, voluntat inequívoca d'accelerar aquesta negociació, insisteixo, es farà ja a partir de demà mateix. En tot cas, també cal dir que és relativament senzill ser ara molt dir amb els cònsols, ser ara molt dur amb els comuns, precisament quan no es té la responsabilitat de governar-ne cap. Aquesta és una situació sabuda i és una situació que ja fa temps que hauria d'estar en vies de resolució. Sigui com sigui, l'objectiu no pot ser un altre que abordar-lo i que estigui resolt abans de l'elaboració del pressupost de l'any 2014.

Entrem ja en la fase final d'aquesta defensa del pressupost parlant dels ingressos. Efectivament els ingressos són possiblement la partida amb més canvis, que té canvis més significatius en relació al pressupost de l'any 2012. Canvis, perquè poc a poc és va consolidant el marc dels impostos directes, impost de societats, impost d'activitats econòmiques per l'entrada de l'IGI des de l'absolut convenciment Sr. Bartumeu, això no treu que tinguem que explicar, doncs, que veníem d'un model molt consolidat que ens permetia projectar els ingressos amb molta certesa, aquest i qualsevol govern, difícilment ens equivocàvem en aquestes partides, es podien fins i tot descomptar les davallades

econòmiques de cada cicle però el que és veritat és que la naturalesa de l'IGI és radicalment diferent a la que teníem fins ara i per tant això tindrà implicacions que ara són de difícil preveure perquè per més estudis que s'hagin fet ara per ara no tenim cap any ferm, cap any cert en el que basar-nos.

El Sr. síndic general:

Hauríeu d'anar acabant Sr. ministre...

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic, vaig acabant...

En tot cas en les rèpliques podem abundar més en quant a totes les consideracions que vostè ha fet pel que fa a algunes estimacions del pressupost que li sobtaven i que li semblaven que no eren coherents amb la política que està al mateix temps defensant el Govern.

Dir-li en tot cas que el pressupost té varies virtuts entre elles començar un equilibri que no podrà ser mai exactament simètric però si cert equilibri entre els impostos directes i indirectes i això és una bona notícia. Aquest és un país que mai podrà anar en formats d'altres països en els que els impostos directes poden arribar a ser fins i tot més importants que els indirectes senzillament per que la seva estructura econòmica no ho permet i per que a més a més, el que hem de fer és beneficiant-se d'unes característiques molt especials que tenim amb un nombre molt significatiu de visitants que per tant poden portar, poden suportar una càrrega important també dels ingressos de l'Estat. Tindrem, doncs, insisteixo ocasió d'abundar-hi en les rèpliques.

Permeti'm doncs, ja per acabar Sr. síndic, que faci una referència en aquest apartat dels ingressos a la qüestió de l'IRPF. Efectivament els ingressos del pressupost reflecteixen que ja s'ha iniciat un camí, que aquest camí està ben traçat, que hem avançat en la diversificació i conseqüentment hem reduït la dependència d'alguns impostos i això dona consistència a l'estructura dels ingressos de l'Estat. Alhora s'incrementen els ingressos en algunes partides que fins ara eren pràcticament inexistents en el pressupost, però aquest camí ens ha de portar a permetre completar el cercle i el cercle és completat, efectivament, amb l'IRPF.

I, Sr. Bartumeu, penso que més clar no és pot dir. El Sr. cap de Govern, en el seu discurs davant de la Cambra va dir clarament quin era el calendari i aquest és el calendari que estem seguint, i aquest és el calendari amb el que estem treballant. Això vol dir primer semestre de l'any 2013 projecte de llei

entrat a tràmit parlamentari i per tant possibilitat de ser discutit en aquesta Cambra.

Per acabar la referència a l'equilibri pressupostari. Efectivament, en el pressupost presentat pel Govern l'any passat ens fixàvem com a gran objectiu arribar a assolir l'equilibri pressupostari en quatre exercicis i mantenim aquest objectiu i aquest compromís. Aquest segon pressupost és fidel a aquest objectiu i fixa el dèficit corrent en 45 milions i mig d'euros, un 27,75% menys del previst al 2012, un 13,93% menys del dèficit liquidat al 2010 i un 10,49% menys del liquidat al 2011. Per tant estem en la bona línia.

Si alguna cosa ha deixat clara la crisi global que està patint amb virulència especialment al món occidental, és que un endeutament excessiu acaba posant en perill la prosperitat. Una part important de la credibilitat dels països depèn de la seva capacitat de fer front a les seves obligacions, en definitiva a la capacitat de tornar el deute i aquesta capacitat acaba determinant la possibilitat d'accedir al finançament.

Per aquesta raó l'articulat del Projecte de Llei que avui debatem s'ha introduït la possibilitat de poder destinar una part de les reserves d'Andorra Telecom a cobrir el dèficit pressupostari. És una possibilitat que només s'ha contemplat un cop s'ha analitzat el Pla estratègic i d'inversió de la parapública per als propers anys i s'ha constatat que en cap cas es posa en perill la necessària renovació tecnològica que constantment requereix aquest sector tot i que es puguin utilitzar part de les seves reserves. No té cap sentit anar acumulant reserves en una societat 100% de l'Estat i al mateix temps anar-se endeutant per un altre costat i pagant despeses financeres a un cost elevat.

Persistir definidament en els dèficits i incrementar any enrere any l'endeutament, ens portaria, més d'hora que tard, a un estrangulament financer. Per això, el Govern es reitera en la voluntat d'avançar en l'equilibri pressupostari. De forma progressiva, no de forma sobtada ni brusca, buscant l'equilibri entre l'augment dels ingressos i els ajustos pressupostaris, fent front als increments de partides pressupostàries que cal en un moment de crisi com aquest. N'hem parlat abastament al principi de la intervenció. Unes reformes que ens han de permetre ser més eficients en la despesa pública i generar activitat econòmica, millorar la productivitat i crear llocs de treball, i consolidar el nivell de benestar que hem assolit en el llarg dels darrers anys.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Abans d'entrar en el segon torn d'intervencions, es suspèn la sessió durant 10 minuts.

(Són les 17.58h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

(Són les 18.20h)

Començaríem doncs el segon torn d'intervencions.

Té la paraula el Sr. Jaume Bartumeu pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, començaré per l'ordre de la intervenció del portaveu del grup parlamentari de la majoria, que diu que l'any passat havia emfatitzat demagògicament, és que, miri ja ho diré de manera una mica divertida, no? Malament podria haver fet en relació al que vostè deia del tema de la relació amb les entitats bancàries, demagògia perquè la seva independència, la de vostès, en relació a la banca no admet demagògies, és una evidència ho sap tothom per tant no m'acusi de fer demagògia front a l'evidència.

Més seriosament, la inversió pública ha fet una senyal cap aquí darrera, hem entès que parlava de l'obra de la nova seu de la justícia, aleshores que si el conveni l'havia firmat jo o no l'havia firmat jo. Miri, no el vaig firmar jo, el va firmar el Govern amb el Comú i amb el Consell, però a més a més en representació del Govern tampoc hi era jo en aquella firma. El que sí, si vol que parlem d'aquella obra parlem-ne, ja que parlem d'inversions. Aquella obra no es va voler fer perquè l'any 2010 que s'havia de començar, vostè -i aquí sí que toca dir vostè- no va voler que es fes i va impedir que es pugues fer amb el seu vot. Es tot el que tenia a comentar...

En relació al Sr ministre, defensa el pressupost, és normal. Té una visió del pressupost que ell ha fet que evidentment també és normal que sigui extremadament positiva, jo tampoc he pujat aquí ara a repetir la meva intervenció anterior, però si que he pres unes quantes notes.

Les despeses financeres que són inferiors..., ja ho ha reconegut ell, ha baixat el tipus de mercat i per tant no hi ha aquí un mèrit especial que tampoc se l'ha atribuït però el portaveu del seu grup parlamentari sí que en el seu ànim de defensa i il·lustració de l'obra del Govern sí que li atribuïa totes les meravelles de gestió financera, fins i tot aquesta.

Jo tinc una sensació que la miraré de contrastar, i avui no puc, contrastar-la amb números, no? però ja

que m'ha semblat que n'havíem de parlar en parlo. Bona part de l'estalvi de les retallades, a mi em sembla que està sent absorbit precisament pel que estem parlant, pel cost del deute en detriment de la inversió pública i del finançament dels serveis públics essencials. Dit altrament, està molt bé que estalviem, però hauríem de veure fins on ens porta aquest estalvi i si estalviem per continuar pagant interessos, doncs, jo no dic que no haguem d'estalviar però potser que sapiguem exactament on anem amb aquest estalvi.

Inversió en obres. També ho havia dit el Sr. Armengol, hi ha escoles, està molt bé, no diem pas que no estigui bé. Jo l'únic que he dit i ara ho repetiré més clarament és que si d'aquest augment de la inversió hi retirem la part destinada a l'abonament de les gran obres ja engegades, jo crec que veurem com a resultat que l'augment de la obra nova d'inversió és ben minso i és això el que volia dir, i ara ho dic una mica més clar.

Els comuns. Miri, quan teníem la responsabilitat de governar no solament no ens va tremolar la mà sinó que dèiem exactament el mateix. És més, les reunions les vam començar nosaltres i no les havia començat mai cap altre govern i d'això també se'n va parlar aquí a la sessió de control de l'altre dia per tant, no és que ara diem una cosa que no havíem dit abans. Els hi havíem dit als cònsols mirant-los als ulls, que potser és més difícil que dir-ho aquí a la tribuna del Consell General quan no hi son.

No ens volen desmuntar l'estat del benestar de manera més o menys camuflada afectant el sistema de drets socials i econòmic, ho pregunto? Doncs, miri me n'alegraré molt, però aquesta llista d'alguns capítols que augmenten en una situació d'emergència social com la que dissortadament està patint el nostre país, que li he de dir, només faltaria que no augmentessin aquestes partides, només faltaria. El que passa és que potser hauríem d'aclarir que per generar una mínima confiança en aquest tema de la sensibilitat social hi hauria d'haver una mena de narrativa social una mica més justa i que hi hagués una càrrega que la gent se la pogués acabar de creure i donaré un exemple. S'hauria de desmentir les declaracions del president de la CASS quan té actituds i declaracions menystenidores pels discapacitats i no s'ha fet. Potser és més important això que llegir aquí unes xifres pressupostàries.

Jo crec que caldria una política més assenyada amb l'augment dels ingressos que no discutim, després ja veurem si la previsió és al mil·límetre tant ben quadrada com li diuen des del seu grup parlamentari, i encara li diré més, si és així el felicitem perquè voldrà dir que realment haurem tingut molts més ingressos però aleshores aquests ingressos ens

haurien de servir per encarar les reformes, no fer-ho abans de tenir els ingressos perquè aleshores el que està passant és que aquí estem dient que el que s'està fent és d'alguna manera retallar per desmantellar, i això no hauria de ser sinònim. Estalviar no pot ser sinònim, i estalviar estem d'acord de retallar i de desmantellar polítiques socials.

Finalment, i acabo Sr. síndic, els ingressos -està lligat amb el que acabo de dir- jo crec que s'haurien d'utilitzar per fer apostes més positives pel creixement de la nostra economia i per avançar en un nou pacte social que torni la cohesió al nostre país. Ho dic perquè està molt bé de finalment haver complert el compromís de duplicar el pressupost en matèria de turisme, però probablement hi ha inversions importants que amb els nous ingressos s'han de poder fer i s'han de fer des de l'estat en mesures de reactivació econòmica i no s'estan fent.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del grup parlamentari Demòcrata té la paraula el Sr. Daniel Armengol.

El Sr. Daniel Armengol:

Gràcies Sr. síndic.

Per desmarcar-me del Sr. Bartumeu, altrament que políticament, jo començaré pel final.

Només li volia dir que he vist que aquest any no ha fet demagogia sobre les entitats financeres perquè les despeses financeres s'han rebaixat consegüentment i ho ha pogut veure vostè tant en les liquidacions que ens han anat arribant fins ara del 2012 com en el pressupost 2013, doncs..., només recordar-li.

També deu ser bastant demagògic que vostè, es refereixi a mi i a CR per evitar de fer inversions que vostè sempre havia titllat de faraòniques i les quals ja sabien gastat les partides pressupostàries quan les van presentar en aquesta Cambra.

Criticava novament la falta de nova inversió. Crec que ha estat sobradament exposada però també cal recordar que el nostre grup parlamentari ha presentat una esmena per introduir l'inici de les fases 1 i 2 de Sant Julià per a finals del 2013, inversió molt necessària com a obra nova i que permetrà descongestionar l'entrada al país, que falta ens fa.

Ens deia també que no cal córrer per arribar a l'equilibri pressupostari insinuant que en època de crisi el dèficit no fa mal. El problema és que no tenim més capacitat d'endeutament. No tenim més capacitat de retorn d'aquest deute. Com pensen

vostès que s'hauria de finançar aquests dèficits recurrents?

Sr. Bartumeu, escoltant-lo parlar d'impostos m'ha vingut una frase al cap que solia dir un artista francès de principis del segle passat que es deia Sacha Guitry i deia "*c'est facile d'être philosophe avec l'argent des autres*". Tots i cadascun dels euros que recapta el Govern no cauen del cel, sinó que venen del treball, la dedicació i l'esforç dels habitants d'aquest país. La nostra obligació, des del primer polític per responsabilitat fins a l'últim treballador de l'Administració és estar al seu servei i no a la inversa. Aquest esforç de contribuir que fa i farà la ciutadania d'Andorra ha de ser i serà per solidaritat i per una millor justícia social més equitativa de ben segur però també per rebre un millor servei, per tenir una millor qualitat de vida, una millor qualitat d'ensenyament, de justícia i una millor qualitat de tots aquells òrgans públics que els donen servei dia a dia.

Els impostos han de servir per créixer com a país, per fer créixer les persones que hi habiten i treballen i perquè les que ens visiten, repeteixin. Els sistemes impositius que ens envolten han fracassat un darrera l'altre i com ho demostren els dèficits dels estats respectius. Han fracassat en el fons perquè el contribuent no ha percebut que es fes una bona gestió dels seus diners i és que no s'ha fet. No es pot anar augmentant pressions fiscals fins a l'infinit per quadrar pressupostos! Perquè l'únic que acabes fent és generar més dèficits, més desafecció a la política i més fractura social. Retallades en els fonaments socials, no. Contenció de la despesa pública i millor gestió de recursos, sí.

Des de l'Administració s'ha d'impulsar -hi estem d'acord- a ajudar el creixement econòmic, a la creació de riquesa. Ja m'explicaran quina riquesa es redistribuirà per via pressupostària si no es crea primer. Quan es fan les reformes per responsabilitat política del calat de les que està engegant el nostre govern, al que donem suport, el que haurien de fer vostès és ajudar-lo per sentit d'estat, o si més no, no dinamitar-les sistemàticament des de la minoria com ho solen fer.

Suposo que al desgranar el pressupost no deu haver vist que la recaptació dels impostos directes per l'any que ve inclou també l'acompte de l'any que ve. La liquidació del 2012 més l'acompte del 2013. Per això no és tant senzill com per multiplicar-ho per dos, ni és tant senzill com fer una senzilla regla de tres.

Tots tenim els nostres drets i llibertats però massa sovint oblidem els nostres deures i les nostres obligacions.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

És el moment de l'intervenció per part del Govern...

Sr. Jordi Cinca...

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Em referiré breument a dos apunts que ha fet el Sr. Armengol en la seva primera intervenció. Per començar, un en relació a la qüestió dels eventuais, l'he tractada d'esquilada ja en la meua presentació del pressupost. Efectivament la partida d'eventual en el pressupost, en el capítol 1, s'incrementa. S'incrementa bàsicament o de manera molt substancial pel ministeri d'Educació. I s'incrementa pel ministeri d'Educació perquè hi ha un nombre molt important de professorat que forma part d'aquest gruix de treballadors eventuais. Tenim unes limitacions a la llei arrel de les mesures de reactivació econòmica i arrel també dels mandats que hi ha en el propi pressupost que ens limita moltíssim la contractació i la cobertura de vacants, però la dinàmica de l'escola és la que és i no podem deixar de cobrir les places que se'ns van quedant buides doncs perquè es jubilen ensenyants, perquè agafen excedències o senzillament perquè decideixen plegar de l'Administració.

Hem de cobrir aquestes places sinó no donaríem un servei adient a les escoles, i per tant, per fer-ho doncs només ho podem fer per la via dels eventuais. Aquest és un debat que penso, ja més enllà inclús de l'educació, haurem de tenir en aquesta Cambra. Per això apuntava en les meves reflexions en relació al capítol 1 que no podem sistemàticament creure que l'ajust de l'Administració, l'ajust del capítol 1 ha de venir de contreure el nombre d'empleats. En alguns àmbits fan falta els empleats que hi ha, en alguns s'haurà d'incrementar i s'haurà de dotar de capacitats que avui dia no tenim i en alguns certament es pot aprimar. Però no es pot posar tot en el mateix cistell. I aquest és un debat que penso que amb serenor l'haurem d'abordar perquè ja portem massa anys amb aquestes restriccions. En aquest sentit, el propi pressupost preveu ja que aquesta restricció no es tingui en compte en l'àmbit dels ensenyants, si vostè recorda, un dels articles de la Llei del pressupost, i està fet amb aquesta vocació. Ens trobem en una situació similar també en l'àmbit del benestar, i concretament en l'àmbit dels educadors, en aquest cas del centre d'acolliment d'infants i d'alguns altres dels serveis que cobreix el ministeri. Malauradament, la situació social que estem vivint està portant a què aquests serveis tinguin de donar, doncs això, més servei. Tenim

malauradament més usuaris i per tal ens calen més persones per donar resposta a aquestes necessitats. És una situació fruit de la situació econòmica que estem vivint. No podem deixar de cobrir-la, i nosaltres mateixos amb la bona voluntat de no fer créixer el pressupost, hem acabat posant-nos una soga al coll. No és un problema d'aquesta legislatura, no és un problema d'aquest any, és un problema que es ve repetint des de fa anys, el que passa és que en aquest moment de crisi s'està fent ja molt acusant. Per tant, comparteixo la seva inquietud perquè no creixi el capítol 1, comparteixo la seva inquietud de què allà on no es pugui, on es pugui evitar doncs, no creixem, i fins i tot, si pot ser reduïm, però tinguem en compte que globalment l'Administració no crec que tingui un problema de sobre dimensionament, possiblement té un problema de mal repartiment dels seus efectius, i insisteixo de falta d'alguns perfils, tal i com he dit abans.

També ha fet molt èmfasi, i ho compartim totalment, i no només ho compartim sinó que ja hem iniciat accions en aquest sentit, en què hem d'avançar amb l'agilització de l'Administració. Tot el tema de la plataforma informàtica va adreçada en aquest sentit, és una inversió important, cal fer-la acuradament, cal fer-la a més a més amb una vocació que vostè també ha apuntat, que és de globalitat. Hem d'intentar que d'una vegada per totes les plataformes informàtiques que comprem a l'Administració siguin coherents amb el conjunt de l'Administració, no només amb l'Administració central, també amb les parapúbliques, també amb els comuns. Avui en dia, ens trobem amb una situació dissortadament tan contradictòria que algunes parapúbliques tenen plataformes de llenguatges contradictoris que no es poden arribar a comunicar. Això avui en dia és un problema, estem entrant en una nova era, estem entrant en l'era del marc fiscal. Necessitem creuar dades, necessitem creuar informació i això no es pot fer per falta de comunicació entre moltes plataformes, per tant, haurem de fer inversions importants en aquest sentit, i aquestes estan previstes, i van en la línia que efectivament vostè ens apunta, i que recollim de l'agilització. Però no només això, sinó que ja s'han pres algunes mesures. Li recordo que el canvi d'un reglament impulsat des del Ministeri d'Economia està permetent ja avui que es puguin obrir negocis amb un sol dia de tràmit. I això és un abans important. També cal dir-ho i cal ser autocrític. No sempre funciona bé, no sempre funciona bé perquè moltes vegades no tenim les estructures de l'estat adaptades en aquesta celeritat. I també hem introduït conceptes com el de: primer es dona l'autorització i després l'Administració es dona un temps per fer les comprovacions necessàries

conforme que aquella persona està complint amb tot allò que diuen les lleis. I per tant, també ens sembla que això va cap a la via de l'agilització, però en tot cas recollim la seva demanda i entenem que efectivament avui en dia quan estats de la enormitat, de la grandiositat en aquest cas de França són capaços de fer-ho amb hores, nosaltres també hauríem de ser capaços, amb més raó, perquè som més petits i més àgils.

Em refereixo ara a la intervenció, tant a la primera com en algunes de les qüestions que ha dit en aquesta segona intervenció el Sr. Bartumeu. Ens parlava en primer lloc de l'endeutament, i de fet en el seu discurs ens parla de certa explosió de l'endeutament. Escolti'm, efectivament, l'endeutament és el que és, el Sr. Armengol ho ha dit molt bé, està ja en una situació límit, estem sobre-endeutats, està sobre-endeutat l'Estat, estan sobre-endeutats els comuns, malauradament està sobre-endeutada una part substancial de l'economia privada, i malauradament també està sobre-endeutada una part important de les famílies. És una constant a Andorra i arreu, i això està condicionant moltíssim la recuperació econòmica. És un fet, no és una afirmació banal, és un fet que el recull qualsevol estudi. Per tant, s'ha d'anar amb molta cura en quant com es fa créixer aquest endeutament. Per tant, compartim la seva preocupació en quant a aquesta explosió de l'endeutament. Ara, el que no pot ser, és que atribuïm aquesta explosió de l'endeutament a qüestions com si l'any passat vam tenir més o menys dies d'esquí, es van vendre més o menys forfets, o qüestions d'aquest tipus, es van vendre menys dies d'esquí senzillament perquè va nevar menys, i se'n van vendre més per exemple que l'any 2006 i 2007, en què encara va nevar menys. I malauradament no tenim encara la capacitat d'influir en això, o espero que no pugui interpretar-se que si neva poc o molt és també culpa de DA o del seu govern.

En qualsevol cas, efectivament hem d'estar preocupats per l'endeutament, és una realitat, i per això anuncio diverses qüestions.

La primera: estem en una fase de reducció del deute, reducció perdó dels dèficits. A l'any 2011 vam fer un dèficit equivalent al del 2009 i el 2010. Dos anys sense pressupost, per tant a l'any 2011 ens vam mantenir en la mateixa dinàmica. A l'any 2012, ja els hi anuncio ara, farem un pressupost substancialment inferior al que vam pressupostar, sempre salvat, i perquè no hi hagi confusió, i perquè després no se'm pugui dir que he dit el que no he dit, sempre salvat el finançament de les dues grans obres de referència ja, que són el túnel dels Dos Valires i la variant de Sant Julià. Una obra que s'ha vingut fent al llarg de molts anys, que mai s'ha pagat i que ara

toca pagar. Però salvat d'això, que diguem que ho podíem extreure de la gestió quotidiana, diària del pressupost del 2012, el pressupost del 2012 estarà per sota de les previsions, substancialment per sota de les previsions.

Fruit de dos coses, no només de retallar o no només d'ajustar, no, bàsicament, i aquest és un mèrit que he de compartir amb tota la Cambra perquè sempre he tingut com a ministre de Finances totes les facilitats quan ho he proposat, per exemple a l'increment de les taxes del tabac. Efectivament, les taxes del tabac han pujat substancialment i això ha tingut un impacte en els ingressos molt important. També, ens ho deia el Sr. Armengol, perquè baixen les despeses financeres, i tampoc em vull atribuir cap mèrit, ja m'ho ha dit el Sr. Bartumeu, per si de cas, però tampoc m'agradaria tenir el mèrit quan els tipus d'interès pugen, ni el tinc quan els tipus d'interès baixen, ni el tinc quan els tipus d'interès pugen. Ja m'agradaria tenir-lo, ja m'agradaria que l'euríbor es mogués en el meu interès, però no és així. I Andorra, finalment es finança tipus de referència que són els que hi ha al mercat internacional, i per tant, ni tinc mèrit quan baixa, ni tinc cap mena de culpa, diguem-ho així entre cometes, quan puja.

Per tant, això pel que fa a l'endeutament, i finalment, encara una última qüestió pel que fa a l'endeutament. Certament, com que estem preocupats perquè no creixi aquest endeutament, anunciem una mesura que sabem que pot portar crítica, que pot ser controvertida, i és utilitzar una bossa de diners molt important que té l'Estat a través de les reserves d'Andorra Telecom, més de 150 milions d'euros. I ja ho fem també dient: "no ens podem permetre com a país no tenir un servei de telecomunicacions de primer nivell, no ens ho podem permetre. Part de l'obertura econòmica està basada en tenir unes telecomunicacions de primer nivell, i també em permeto ja dir-ho ara, també més barates, també més barates. Però la realitat també, no ens hem podem oblidar és la que és. Som un país molt petit, el cost per usuari de la inversió que s'ha de fer per tenir les xarxes que tenim és més elevat que el de qualsevol altre país, i per tant, l'equilibri que hi ha d'haver entre els preus que es cobren i les inversions que s'han de fer, doncs segurament no pot ser el dels grans operadors. Això no treu que hem d'aspirar a tenir millor servei i més barat. Però també no treu, que no té cap sentit, que si sabem que podem mantenir el nivell d'inversió que hem previst pels propers anys, que si sabem que podem estar a la primera línia tecnològica com creiem que podem estar, si volem aprofitar tota la xarxa de cablejat que avui en dia tenim, si sabem que hem de fer tot això, i sabem que tenim diners suficients, no té cap sentit

que tinguem més estalvis dels necessaris. Mentrestant el Govern, o l'Estat continua en un sobre-endeutament que li costa diners. Per això, anunciem la mesura que anunciem tot i ser una mesura que pot sobtar, i per tant, insisteixo, compartim la preocupació per l'endeutament, però crec que apliquem mesures en aquest sentit coherents amb aquesta preocupació. També ens parlava en la seva intervenció de la reactivació econòmica i de la necessitat de definir un model. Podem o no estar d'acord amb el model, però em sembla que en diverses ocasions hem explicat aquest model, ho ha fet molt més abastament el Sr. Alcobé, ho ha fet molt més abastament el Sr. Saboya a través de l'explicació de l'obertura. Està clar que si no generem activitat no podem créixer, i que si no generem activitat no aconseguirem recuperar llocs de treball. Però també està clar que amb els pilars històrics que ha tingut l'economia andorrana ja no aconseguirem créixer.

Per tant, el model està basat en què hi hagi un motor que tiri de la reactivació que és l'obertura. Estarem o no estarem d'acord, creurem o no en aquest model, però és el que el Govern ha pensat amb el suport del seu grup parlamentari que era l'idoni i que era l'únic que en aquest moment es podia tirar endavant, i per això aquest pressupost és coherent amb aquest model... i per això aquest pressupost és coherent amb aquest model.

Ens deia, Sr. Bartumeu: "Escolti, vostès van definir -i el cap de Govern en particular en un dels seus discursos- que una de les prioritats d'aquesta legislatura era la reactivació econòmica"... Efectivament, però és que la legislatura no s'ha acabat, portem un any i mig i continua sent l'objectiu. Però, no ens enganyem, si estic dient que per poder tenir una reactivació econòmica de veritat hem d'abordar modificacions, hem d'abordar reestructuracions estructurals del model econòmic, que ningú es pensi que aquestes modificacions, que aquestes reestructuracions tindran efectes immediats. No hi ha hagut cap canvi estructural que tingui efectes immediats arreu del món. Si volem efectes immediats, si volem posar pedaços, llavors el que hem de fer és tenir mesures conjunturals, però les mesures conjunturals, en tot cas, poden retardar la crisi però no ens poden reactivar i jo crec en un moment tant dur com el que estem vivint les mesures conjunturals no només... o ni tan sols ens aconseguiran aturar la crisi pel que senzillament és alentiran la caiguda. Per tant, hem de ser valents i hem d'anar prenent riscos perquè prenent riscos com a país i prenent evidentment riscos polítics però que tenen poca transcendència hem de ser valents i prendre les mesures que s'han de prendre, perquè sinó hi serem massa tard. I

aquesta és la línia que està defensant aquest Govern i aquest pressupost.

Ens ha fet tota una sèrie de consideracions sobre els ingressos. Ja li he dit al Sr. Armengol, òbviament, si només tinguéssim en compte que l'any que ve hi haurà la liquidació de l'impost de societats de l'any 2012, doncs, multiplicaríem per dos o pel 100% com vostè deia el que s'ha recaptat aquest any i més o menys tindríem el pressupost fent una simplificació del tema però, evidentment, l'any 2013 també inclou l'acompte del 2013 i, per tant, aquest acompte com que ja estarem pagant el 10% és del 5%. En total, per tant, any 2012: 2,5%; any 2013: 7,5%. D'aquí ve el 200% al que vostè es referia, Sr. Bartumeu.

En tot cas, ja li dic ara... ja li dic ara i ja li reconec i així ho he escrit en el discurs i així ho he escrit en la presentació: tot i així em preocupa com a ministre i li preocupa al Govern la incertesa sobre aquests ingressos. No tenim precedents, no tenim informació suficient sobre les empreses i, per tant, estem pressupostant amb l'única informació que tenim que és la del 2009 i la del 2010, perquè ho hem de fer en base a alguna cosa real, no sobre la hipòtesi del que pot passar, però soc perfectament conscient de què la crisi pot fer davallar aquests números... en soc perfectament conscient i per això ho anuncio, i per això també ja dic que hem de tenir un seguiment molt acurat de l'evolució dels ingressos pràcticament tenint-ho monitoritzat dia a dia perquè hem de veure com ens evolucionen aquests ingressos l'any 2013 perquè no fos el cas que se'ns desviïn massa i quan vulguem reaccionar sigui massa tard.

També ens ha parlat de si és o no difícil fer estimacions, i ja ens reconeixia que té certa dificultat però tot i així posava en dubte alguns números.

Miri, jo li poso un exemple que vostè va viure: vostè va impulsar una llei que és la de l'impost de la renda dels no residents i en aquell impost hi havia una memòria acompanyativa en base a estimacions. Aquella llei, deia, que la recaptació prevista seria de 20 milions d'euros i aquest any estarem al tom dels 9 o 10 milions d'euros. Això vol dir que vostè va estimar molt malament? No, això vol dir exactament el mateix que estem dient ara, que era impossible treure grans conclusions sobre un impost que no existia i sobre el que no hi havia cap element quantificable per al qual treure números. I també vol dir una altra cosa, que els impostos cal que s'assentin amb el temps i la recaptació de vuit mesos de l'any 2011 va ser la que va ser, no va arribar als 5 milions d'euros, i aquest any probablement arribarem als 10, per tant, més que doblarem i només que doblarem els mesos en què s'estarà en vigor l'impost i preveiem encara un increment -d'aquí ve l'increment que vostè m'apuntava en el seu discurs per a l'any 2012-

perquè dins d'aquest procés d'assentament pensem que això anirà creixent, cada vegada amb més moderació, però que encara anirà creixent.

M'ha parlat de les taxes del tabac, efectivament ja n'he parlat, aquí estem d'acord i efectivament també ja li avanço segurament haurem d'abordar nous increments de les taxes i vostè ja ens ha fet saber en diverses ocasions, i li agraeixo, que donarà suport en aquest aspecte.

Després... o potser jo no l'he entès, eh? Però vostè m'ha donat tot un seguit, o ens ha donat to un seguit de dades sobre alguns impostos que no em quadren amb res amb els que tinc i estaré encantat de contrastar-los amb vostè a l'acabar la sessió o quan cregui oportú, o si ho troba oportú a través de la Comissió de Finances.

Miri, el pressupost que el Govern ha preparat i que han presentat pel que fa a les plusvàlues presenta una disminució del 2,95% en relació al del 2012, en relació, per exemple, a l'impost del bingo de -5,91%, en relació als impostos especials del -5,14% i en relació a l'ITP del -12,42%... això és el que hem presentat. Possiblement no l'he entès i per tant aquí hi ha alguna cosa que no quadra però està clar que no hem presentat un pressupost en el que l'ITP augmenti, això està clar, no seria coherent amb el que vostè ja ens ha explicat molt bé de l'IGI i a més no seria coherent amb la situació econòmica que estem vivint. Tant de bo només tinguem aquest descens del 12,42% perquè amb l'aplicació de l'IGI voldrà dir que hi ha hagut certa reactivació del mercat immobiliari.

I finalment l'IGI. Miri, l'IGI ja li he comentat una mica en la meua intervenció. No estem posant en qüestió l'IGI ni molt menys. La realitat és la que és, ja li he explicat, era molt més fàcil l'IMI des de la vessant de fer previsions per l'històric que tenim i perquè era més fàcil de gestionar i aquí hi ha algunes coses que també ens generen incertesa: quin impacte tindrà el fet d'entrar en un impost en cascada en el que la gent suporta una part de l'impost i en repercuteix una altra i es pot deduir allò que ha suportat? Doncs, en això no tenim experiència, hem de veure com actua, primera.

Segona, l'IMI tenia una qüestió que la feia... que era molt fàcil de gestionar: es cobrava tot ell a l'entrada a la Vall pel que fa a l'entrada de mercaderies i, per tant, com que ja no hi havia una cadena de suportat-repercutit, suportat-repercutit ja ningú més tenia que fer res. Dit d'una altra manera, el petit comerç que compra a un majorista andorrà no se'n tenia que preocupar, ja s'havia preocupat el majorista, l'importador, de pagar l'IMI i ell no tenia cap mena de responsabilitat en relació a l'impost i en canvi

l'estava suportant, però l'IGI ens situa en un escenari molt diferent. Aquest petit comerciant tindrà obligacions i per tant l'haurem d'acompanyar en aquestes obligacions i això indefugiblement tindrà un impacte, almenys inicialment, en la recaptació. Hem de mirar que sigui el menys possible però hi serà perquè acaba afectant a moltíssims dels empresaris d'aquest país... a moltíssims que fins ara complint com complien les seves obligacions no els hi costava cap esforç ni comptable ni de gestió, i ara en canvi els hi costarà.

Això hem d'acceptar tots que tindrà en els primers anys un impacte en la recaptació i obligació tindran des del Govern i des de l'Agència fiscal i de fronteres de què aquest temps de trànsit sigui el menor possible però hi serà. I segona, aquest any 2013 a més a més tenim un altre impacte transitori que és el dels estocs, això només passarà aquest any però és difícil d'avaluar quin impacte tindrà i com que hi serà també hi genera incertesa sobre el que s'acabarà recaptant. Però, en tot cas, estic segur que a la llarga es consolidarà l'impost i serà un impost, doncs, beneficis i en la línia del que ens han reclamat històricament els empresaris d'aquest país que no volien tenir una situació diferenciada en relació als empresaris d'altres països que tenien un impost indirecte neutre quan aquí no era del tot neutre.

I ja per acabar dues qüestions: una, de la mateixa naturalesa i casi, si m'ho permet, no acabo de veure en què quedem. D'una banda vostè ens diu que... home! si s'estan destinant més diners a tot el tema d'ajudes socials, a tot el tema d'ajudes a les famílies... Home, només faltaria amb la situació que estem vivint! Efectivament, només faltaria! Però és clar, si acceptem que s'hi estan dedicant més diners ja no és acceptable dir que estem retallant, és incompatible una cosa amb l'altra. Hi estem destinant més diners i vostè em pot dir: "I jo encara en destinaria més"... D'acord, potser sí, però en tot cas hem d'assenyar que el pressupost preveu més despesa social, tal com ja he anunciat, amb xifres i cal com es pot comprovar mirant el pressupost.

I d'altra banda, també una mica en la mateixa línia. Ens diu: "Ecoliti, com es poden abordar segons quines reformes sense haver consolidat primer els ingressos"... En què quedem? Si hem de fer les reformes és perquè possiblement encara no tenim del tot estabilitzat els ingressos i perquè necessitem més ingressos. Si esperem a tenir els ingressos no farem mai les reformes, però és que a més a més si no fem les reformes no tindrem els ingressos. I aquesta és la realitat, i aquest és el plantejament que té aquest Govern, i per tant, em sembla que això és el que reflexa el pressupost.

No m'estenc, tenia un últim punt que era el de la CASS, ja l'he comentat abans. Miri, la CASS, a mi em sembla que és possiblement l'única institució on no ens podem permetre a risc que se'ns vagi la mala hora de pressupostar, no ens podem permetre projectar els ajustos. Perquè els efectes d'això podrien ser perniciosos. Imaginem-nos que amb una voluntat d'ajustar, d'encertar exactament quin serà el pressupost, acabem quedant-nos per sota del que acabarà necessitant la CASS.

La CASS es pot trobar en una situació de tensions de tresoreria que no li permetés fer front a les seves responsabilitats en relació als cotitzants, més a més. De fet aquesta ha sigut una situació que malauradament ja ha viscut, i que vostè va haver de gestionar Sr. Bartumeu, per una situació de no tenir pressupost, en aquest cas. Ja va passar, i què és el que es va haver de fer puntualment: recórrer als fons de pensió per poder fer front a la despesa mensual de la branca general o de la pròpia... de la branca general en aquest cas.

Per tant, a mi em sembla que és coherent que el pressupost de la CASS es faci en base a les dades que dona la projecció del pressupost en el moment de fer el pressupost. És a dir, més a menys la CASS fa el pressupost el mes de juny, per acabar-lo aprovant a l'agost-setembre a través del seu Consell d'Administració.

Què ha succeït aquest any? Doncs, que ha sigut un any de canvis, que el Govern va impulsar una sèrie de reformes amb el suport del grup parlamentari en la Llei de la CASS, no massa, però suficients com perquè al llarg de l'any s'hagi anant veient quin era l'impacte d'aquestes reformes. Per tant, al juny, quan la CASS va fer el seu pressupost, li donava un dèficit aproximat per a l'any en curs del tomb dels 30 milions. A mesura que han anat passant els mesos del segon semestre, aquest impacte encara ha sigut més gran i, per tant, avui en dia es barallen uns números, de què el dèficit de la branca general estarà al tomb dels 27 milions. I tan de bo sigui menys, i tan de bo sigui menys.

Què és el que calia fer? Doncs, a partir d'aquests números veure que és el que preveiem que passarà el 2013, sense tenir en comptes les futures reformes, no les podem tenir en compte fins que no estiguin aprovades, pressupostar, i si després resulta que gràcies a les reformes que es presentaran l'any 2013, o senzillament a l'impacte de les ja posades en pràctica, s'acaba anant a un dèficit menor, doncs, millor que millor. Però el que no podem fer és pressupostar sota la hipòtesis del què passarà. Ho hem de fer en base als números que tenim.

Tan és així que entre el pressupost que va aprovar el Consell d'Administració de la CASS, i que ha passat al Govern i que el Govern ha inclòs en el seu pressupost amb els números de l'agost del 2012, ara es constata que es pot rebaixar una mica més la transferència corrent. I això és el que recull l'esmena que ha fet el Grup Parlamentari Demòcrata i que el Govern evidentment veu amb bons ulls. Per què? Perquè és coherent amb el que ha passat aquests darrers mesos.

Per tant, no em sembla que sigui dolent pressupostar de manera molt coherent amb el que està passant en cada moment en el pressupost de la CASS sense cap ànim de fer por a ningú si no senzillament adaptant-se a la realitat dels números. Aquesta és la realitat i aquesta és la que hem de pressupostar.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Entrem ara en un altre torn d'intervencions.

Sr. Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies.

Bé, diu que... el Sr. Armengol, perdó, deia que es volia desmarcar. Jo crec que no hauria de fer cap esforç especial. Tothom està ben situat i tothom el té classificat políticament, s'entén, en un lloc ben diferent del que estem nosaltres. Per tant, no cal que s'hi esforcí.

El Sr. Sacha Gitry, avui abans de parlar de França ho diré amb castellà "nunca te acostarás sin saber una cosa más". Miri, jo reconec que em falta molta cosa per saber, però estava convençut que el Sacha Gitry era un escriptor, un autor de teatre, que no era un artista. Però bé...

Dinamitar. Miri vostè hi entén molt més que jo, i parlo de política, eh? Vostè va ser un gran esforçat amb molta dedicació a dinamitar la possibilitat d'un pacte d'Estat l'any 2010, per tant, no es pensi que jo puc ser un alumne de les seves capacitats de dinamitar.

Anant a coses més serioses... el Sr. ministre, el tema dels treballadors eventuais. Aquest és un debat que ja veig que se'l fan entre vostès. Nosaltres no hi entrem, no hi som en aquest debat. Jo només he dit que no se'ns pot dir que no hi ha més contractació de personal perquè n'hi ha. Però no li he pas criticat. Malament li podia criticar si vam donar suport a què es contracti gent pels compromisos internacionals. Mai criticarem que s'augmenti el personal en

educació. Per tant, és un debat, que insisteixo, ja veig que és viu, és interessant, que ja l'anirem seguint, però nosaltres no hi som, no li hem criticat això.

L'endeutament. Clar diu, és que no vull que em facin dir el que no he dit. No miri, jo no li faré dir el que no ha dit, però no m'ho faci dir a mi. Perquè jo no he situat la davallada dels dies d'esquí com a motiu d'endeutament, com vostè ara m'ha fet dir. Ja ho veurà en al transcripció de la meva intervenció. Jo he definit que teníem unes negres perspectives de creixement, i aleshores he agafat quatre xifres que poden haver estat escollides amb més o menys encert, i una de les quatre és aquesta. Però jo parlava de les negres perspectives de creixement, no de l'endeutament.

La reactivació econòmica, aquí sí que no estem d'acord. És a dir, podem estar d'acord en què la reactivació econòmica ha de venir per la via d'aquesta aposta, jo diria que gairebé única i exclusiva amb l'arribada d'inversió estrangera que no sigui per especular.

Però és que nosaltres, admetent i desitjant, que se'n surtin, nosaltres creiem, i no només nosaltres, sinó una part important del teixit econòmic i empresarial d'aquest país creu que són necessàries mesures conjunturals i vostè ens acaba de tornar a dir aquí que no. Jo crec que aquí hi ha un problema. És necessari donar suport al comerç. També és veritat que des de les seves files es va dir que la legislació del comerç no era prioritària.

Doncs, miri, per a nosaltres sí, perquè ens ha dit aquí que amb els pilars tradicionals de suport a l'economia, com poden ser el turisme i el comerç, no n'hi ha prou -estic d'acord- però de moment, per favor, trobem mesures conjunturals i ajudem a les empreses i als treballadors que ho passen malament. I no és contradictori, això amb aquest dibuix estratègic, perquè tothom els hi està dient, i vostès no diuen pas el contrari, que aquesta arribada d'inversió no ens augmentarà l'activitat econòmica dins dels propers dos anys, per dir-ho així. Per tant, mireu de trobar algunes mesures que es poden trobar per donar suport a les empreses.

El tema dels ingressos, de les plusvàlues i del bingo, ho he tornat a repassar mentre escoltava, i jo no n'he parlat. Per tant a aquestes no m'hi he referit.

El tema de l'ITP, ja ho repassaré, i vostè s'ofereix a comparèixer davant de la comissió, doncs, ja ho mirarem, i si ho he plantejat malament, doncs, no tindrè cap inconvenient en dir que ho he plantejat malament. Però els altres conceptes impositius de què vostè ha parlat, jo no n'havia parlat.

I per acabar, en què quedem? Miri, podem quedar de la següent manera. Jo no hi veig contradicció entre dir-li que hi ha disminució de la despesa social i que només faltaria que en determinats conceptes i capítols, vostès ens diguin que els han augmentat. No és contradictori. No és incompatible. No és incompatible dir-li que 5,64% d'augment en l'ajut a les famílies en la situació en la que estem és un augment petit i tímid. En canvi, tampoc és incompatible dir-li que aquí hi ha hagut una sèrie de reduccions importants que les he esmentat i ara em repeteixo, -41,3% pels adults discapacitats, i -13,5% per a les pensions de solidaritat.

Per tant, quedem en què en matèria de política social hi ha molta feina a fer, i no necessàriament amb aquest pressupost es resol.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Per part del Grup Demòcrata... no hi ha intervenció.

Per part del Govern...

Sr. Jordi Cinca..., si vol, des del seu escó.

El Sr. Jordi Cinca:

Gràcies Sr. síndic.

Molt ràpidament, només dues o tres qüestions en relació a la intervenció que acaba de fer el Sr. Bartumeu.

Efectivament, ja m'he adreçat al Sr. Armengol, és ell que ha parlat del tema dels eventuais, vostè no n'ha parlat per tant, no li estava dient res, però sí que convindrà amb mi que la limitació a contractar-los estava també en els projectes de pressupost que vostè va presentar, exactament la mateixa.

I per tant, si fóssim respectuosos amb aquella limitació, acabaríem tenint un problema que per si vostè recorda, aquella limitació el que ens diu és que passats 4 anys el nombre d'eventuals s'havia de reduir substancialment, per tant, és un problema que ja he dit, i que ho he dit em sembla molt respectuosament, no acusant a ningú, que ens hem anat posat tots una soga al coll i que ara hem de resoldre, perquè no és realista pensar que es podrà reduir aquest nombre d'eventuals, en tot cas es poden fer dues coses. O una part substancial d'aquests eventuais se'ls fa contractuals, és una possibilitat i així en tindrem menys o bé es manté aquest format fins que no es tinguin dades suficients per tenir clar quina serà l'evolució del nombre d'alumnes en els propers anys i per tant, poder així aproximar quin serà el nombre de necessitats en

aquest àmbit, només li dic això, és un tema que em sembla que tots coincidim amb la seva transcendència i que estic segur que es podrà parlar i trobarem punts d'acord.

En quant al tema de les noves figures... no voldria que se m'hagués entès així, jo no li he posat aquests exemples perquè vostès els hagués esmentat, alguns els ha esmentat, altres no. El que volia referenciar és que vostè donava la sensació que deia: "vostès han inflat... tinc la sensació que han inflat els impostos, les xifres que preveuen recaptar" i jo li posava alguns exemples en què clarament van a la baixa perquè evidentment hem intentat recollir o l'evolució d'aquests impostos o la situació econòmica que acaba sent la que ens dirà quant recaptem en cadascun d'ells i per tant, espero... doncs, no pretenia posar en evidència res en aquest tema més enllà doncs, que els números evidentment responen a alguna cosa.

I finalment quan parlaven de l'obertura, temes..., mesures conjunturals, mesures estructurals. Vostè ens diu: "espero que l'obertura que vostès plantegen, que vostès ens diuen que ja reconeixen que no tindrà efectes immediats, -estem tots d'acord- esperem que se n'acabin sortint". Miri, si ens en sortim, vol dir que ens n'hem sortit tots, perquè se n'haurà sortit Andorra, no se n'haurà sortit DA, se n'haurà sortit Andorra. Per tant, aquestes qüestions no es poden parlar des de la primera persona, el que ens convé és que efectivament, l'obertura sigui un èxit perquè si és un èxit, serà un èxit pel país.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Sr. Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, gràcies.

L'havia demanat pels eventuais però començo per això...

Jo el que he dit i li torno a dir és que ens semblarà molt bé, i això vol dir que ens semblarà molt bé pel país, perquè serà el país que se'n surti de que això funcioni.

He demanat d'intervenir per la qüestió dels eventuais per tornar-li a dir: Nosaltres no ens amaguem del que vam... a vegades tinc la sensació que no tothom ho fa això, però nosaltres no ens amaguem del què vam votar quan estàvem en responsabilitat. Però que hi hagi hagut aquest

augment d'eventuals... insisteixo, nosaltres vam venir aquí i els vam votar per a què hi pugui ser, per tant, no li criticarem pas aquest augment, era això el que volia dir en la intervenció anterior.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció...

Bé, si no hi ha més intervencions, es donaria per acabat aquí el debat i passariem acte seguit a la votació de l'esmena.

Obrim doncs, ara mateix un temps per poder votar.

(Es procedeix a la votació)

Sr. secretari, si vol procedir a donar lectura del resultat, si us plau.

El Sr. Carles Enseñat:

6 vots a favor.

22 vots en contra.

El Sr. síndic general:

Bé, a la vista del resultat queda desestimada l'esmena.

Havent-se presentat esmenes a l'articulat el Projecte de Llei seguirà el seu tràmit en la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost.

Abans de tancar aquesta sessió, els voldria recordar que diumenge vinent dia 25 de novembre se celebra el Dia internacional contra la violència de gènere. Des del Consell General ens unim a aquesta lluita contra conductes que es reiteren arreu del món i que a casa nostra tampoc són una excepció.

Aquest matí, els dos grups parlamentaris han presentat el seu projecte per desenvolupar conjuntament una Proposició de llei contra la violència de gènere. En aquest mateix moment, en el vestíbul d'aquesta casa, el Ministeri de Salut i Benestar organitza unes conferències que gustosament hem volgut acollir. Tothom hi és convidat perquè la lluita per a l'eliminació de la violència contra les dones incideix directament en el cor de la societat i en els valor que defensem, el respecte a la persona, els seus drets, i les seves llibertats.

S'aixeca la sessió.

(Són les 19.09h)